

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного обліку і аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Трансформація фінансових криз в умовах глобалізації»

здобувача Герасименко Артема Олеговича

(ПІБ здобувача)

(підпис)

Науковий керівник: д.е.н., професор Галенко О.М.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації здобувачів
вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри:

д.е.н., професор Галенко О. М.

(підпис)

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного обліку і аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєктної групи (гарант) освітньо-
професійної програми «Міжнародна
економіка»

Завідувач кафедри міжнародного
обліку і аудиту

_____ **Ярослава СТОЛЯРЧУК**

(підпис)

_____ **Оксана ГАЛЕНКО**

(підпис)

« ____ » _____ 20 ____ р.

« ____ » _____ 20 ____ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Герасименку Артему Олеговичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему: **«Трансформація фінансових криз в умовах глобалізації»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від «07» грудня 2023 р
№2230-ст

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ КРИЗ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ
Розділ 2	ТРАНСФОРМАЦІЯ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ
Об'єкт дослідження:	Об'єктом дослідження є світовий фінансовий ринок
Предмет дослідження:	Предметом дослідження виступають основні тенденції, механізми та фактори розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Мета дослідження полягає в аналізі глобальних тенденцій розвитку світового фінансового ринку та визначенні ключових факторів, що впливають на його трансформацію

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1:

- Визначити сутність і характеристики фінансової глобалізації.
- Провести огляд світового фінансового ринку, надати його класифікацію.
- Розглянути роль інноваційних та діджитал чинників у розвитку світового фінансового ринку.

У розділі 2

- Провести аналіз кількісних та якісних параметрів світового фінансового ринку.
- Зробити оцінку впливу FinTech-інновацій на світовий фінансовий ринок.
- Визначити засади ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації, окреслити пріоритети розвитку фінансового ринку України в умовах глобалізації.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

«___» _____ 20__р.

Завдання одержав здобувач

(підпис)

«___» _____ 20__р.

Галенко О.М.

(ініціали, прізвище)

Герасименко А.О.

(ініціали, прізвище)

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 61 сторінок, 6 таблиць, 18 рисунків, список використаних джерел з 34 найменувань.

« Трансформація фінансових криз в умовах глобалізації»

(назва кваліфікаційної бакалаврської роботи)

Об'єктом дослідження є світовий фінансовий ринок.

Предметом дослідження виступають основні тенденції, механізми та фактори розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає в аналізі глобальних тенденцій розвитку світового фінансового ринку та визначенні ключових факторів, що впливають на його трансформацію.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

-Розкрити сутність поняття «фінансова криза» та дослідити її види й класифікаційні ознаки.

-Проаналізувати історичну еволюцію фінансових криз у світовій економіці.

-Визначити вплив процесів глобалізації на характер, масштаби та динаміку фінансових криз.

-Дослідити основні чинники, що сприяють поширенню фінансових криз у сучасному світі.

-Проаналізувати особливості перебігу фінансових криз ХХІ століття (2008–2009, 2020, 2022–2024 рр.).

-Оцінити соціально-економічні наслідки фінансових криз для різних країн та регіонів.

-Обґрунтувати напрями та інструменти запобігання фінансовим кризам у глобалізованому середовищі.

-Визначити перспективи зміцнення фінансової стабільності в умовах цифрової трансформації економіки.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання розроблених рекомендацій для удосконалення політики фінансової стабільності, запобігання кризовим явищам та підвищення ефективності регуляторних механізмів у національній і глобальній економіці.

У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема: методи аналізу та синтезу, порівняльний аналіз, історико-логічний підхід, статистичні спостереження, системний і структурно-функціональний аналіз, економіко-математичні методи та метод узагальнення.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: фінансова криза, глобалізація, фінансова стабільність, світова економіка, фінансова інтеграція, антикризове регулювання, цифрова трансформація.

В і д г у к

про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача освітньо-професійної програми « Міжнародна економіка »
факультету Міжнародної економіки і менеджменту

Герасименка Артема Олеговича

на тему « **Трансформація фінансових криз в умовах глобалізації** »
(назва теми)

1. Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах глобалізації та стрімкого розвитку інформаційних технологій фінансовий ринок зазнає суттєвих змін. Цифрові та FinTech-інновації стають ключовими чинниками розвитку світового фінансового ринку.
2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: робота виконана на високому рівні, тема розкрита глибоко, дотримана логічна структура роботи, опрацьоване широке коло наукової літератури та статистичних даних з даної проблематики. Проведено глибокий аналіз об'єкта дослідження. Коефіцієнт подібності XX %.
3. Наявність самостійних розробок автора. Здобувачем запропоновані ключові аспекти побудови ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації.
4. Цінність дослідження полягає в узагальненні та систематизації теоретичних та практичних підходів щодо використання FinTech-інновацій в умовах глобалізації та формуванні концептуальних засад їх ефективного застосування на фінансових ринках.
5. Наявність недоліків: недостатньо уваги приділено викликам та недолікам фінансового ринку України в умовах посилення глобалізаційних процесів.
6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: Робота виконана на належному рівні та допущена до захисту з оцінкою в 50 балів.

Науковий керівник: професор кафедри міжнародного обліку і аудиту, д.е.н., професор (посада, учене звання, науковий ступінь)

Галенко О. М.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ р

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні засади дослідження фінансових криз у глобальній економіці	
1.1. Сутність та еволюція фінансових криз	6
1.2. Глобалізаційні чинники трансформації фінансових криз.....	14
1.3. Теоретичні підходи до аналізу трансформації фінансових криз	21
РОЗДІЛ 2. Трансформація сучасних фінансових криз та напрями підвищення стійкості фінансових систем	
2.1. Аналіз основних фінансових криз ХХІ століття в умовах глобалізації ...	26
2.2. Вплив фінансових криз на макроекономічну стабільність країн світу	35
2.3. Механізми та інструменти запобігання фінансовим кризам у глобалізованому середовищі	43
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60

ВСТУП

В умовах сучасної світової економіки фінансові ринки відіграють ключову роль у перерозподілі капіталу, забезпеченні ліквідності та стимулюванні економічного зростання. Глобальні фінансові ринки стають все більш інтегрованими, що посилює їхню залежність від макроекономічних факторів, міжнародної політики та технологічного розвитку. Водночас вони стикаються з низкою викликів, зокрема геополітичною нестабільністю, змінами в монетарній політиці провідних центральних банків, посиленням регуляторних вимог та впливом фінансових криз. Ці процеси вимагають комплексного дослідження для розуміння основних трендів, що визначають майбутнє світового фінансового ринку.

Особливо актуальним стає аналіз впливу технологічних інновацій на фінансові ринки, зокрема впровадження FinTech-рішень, блокчейну, цифрових валют та автоматизованих алгоритмічних систем. Крім того, дедалі більшої уваги набуває стратегія стійкого розвитку фінансів (sustainable finance), що пов'язана із зростаючим інтересом до екологічних, соціальних та управлінських (ESG) критеріїв. Важливим питанням залишається управління ризиками в умовах волатильності фондових ринків, змін процентних ставок і глобальних криз. Дослідження глобальних тенденцій розвитку фінансового ринку дозволяє оцінити сучасні виклики та можливості, що визначатимуть його майбутню динаміку, а також адаптувати фінансові стратегії різних країн до нових економічних реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження світових фінансових ринків у контексті глобалізації зробили такі українські вчені, як О. Барановський, В. Будкін, А. Дронєва, А. Гальчинський, В. Коваленко, Л. Кузнєцова, З. Луцишин, Ю. Макогон, Д. Мамотенко, В. Міщенко та Н. Стукало. Крім того, цій тематиці присвячено численні наукові

праці зарубіжних дослідників, зокрема С. Гофмана, Г. Марковіца, Я. Крегеля, Д. Тобіна та інших. Проте, навіть враховуючи значну актуальність та важливість робіт цих вчених, в сучасних умовах глобалізації світового фінансового ринку, питання його регулювання залишається вкрай важливим.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи - проаналізувати глобальні тенденції розвитку світового фінансового ринку та визначити ключові фактори, що впливають на його трансформацію

У рамках окресленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити сутність фінансової глобалізації та її основні характеристики і ключові етапи;
- охарактеризувати світовий фінансовий ринок та його класифікацію;
- виокремити цифрові та інноваційні чинники розвитку світового фінансового ринку;
- визначити кількісні та якісні параметри світового фінансового ринку на сучасному етапі;
- проаналізувати FinTech-інновації та їх вплив на світовий фінансовий ринок;
- визначити засади ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації;
- запропонувати основні пріоритети розвитку фінансового ринку України в умовах посилення глобалізаційних процесів

Об'єкт дослідження – це світовий фінансовий ринок.

Предмет дослідження – це основні тенденції, механізми та фактори розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації.

Методи дослідження. В ході дослідження в кваліфікаційній бакалаврській роботі застосовувалися загальні методи наукового пізнання та дослідження. До них відносяться: аналіз (для оцінки актуальних тенденцій розвитку світового фінансового ринку), узагальнення (з метою дослідження основних аспектів розвитку фінтех на світовому фінансовому ринку),

систематизація і групування, статистичне спостереження, математичні методи обробки інформації та їх аналізу.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значущість даного дослідження полягає у дослідженні існуючих наукових підходів стосовно визначення поняття «фінансовий ринок». Практична значущість полягає у використанні запропонованих напрямів щодо розвитку фінансового ринку України в умовах посилення глобалізаційних процесів.

Інформаційна база дослідження відображає узагальнений список праці провідних вітчизняних та зарубіжних спеціалістів у сфері дослідження фінансових ринків, наукові публікації в наукових фахових виданнях та засобах масової інформації. Статистичну основу кваліфікаційної роботи склали: статистичні дані World Federation of Exchange, статистичного порталу Statista.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ КРИЗ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

1.1. Сутність та еволюція фінансових криз

Фінансова глобалізація – це процес інтеграції фінансових ринків різних країн у єдину глобальну систему, що супроводжується зростанням міжнародних потоків капіталу, розширенням діяльності транснаціональних фінансових установ та уніфікацією регуляторних стандартів. Вона зумовлена розвитком технологій, дерегуляцією ринків та відкритістю економік, що сприяє ефективнішому розподілу капіталу та фінансових ресурсів у світі. Однак, поряд із перевагами, такими як прискорення економічного зростання та підвищення ліквідності, фінансова глобалізація також створює ризики, пов'язані з фінансовими кризами, посиленням нерівності та вразливістю національних економік до зовнішніх шоків.

Процес фінансової глобалізації пройшов кілька ключових етапів, починаючи від поступової лібералізації фінансових ринків у другій половині ХХ століття до сучасної цифрової трансформації фінансових послуг. У результаті цього процесу сформувалися нові глобальні фінансові механізми, зросла роль міжнародних фінансових інституцій та змінилася структура світової економіки. Сьогодні фінансова глобалізація є невід'ємною частиною міжнародних економічних відносин, що впливає на політику центральних банків, інвестиційні стратегії компаній та добробут споживачів по всьому світу.

Термін «глобалізація» (від англ. «global» – земна куля) вперше з'явився у працях Дж. Макліна в 1981 році, а згодом був уточнений американським

науковцем Р. Робертсом. У 1984 році це поняття використовувалося в редакційному коментарі «Wall Street Journal», де обговорювалося рішення М. Тетчер надати іноземним банкам прямий доступ до фінансового ринку лондонського Сіті [1, с. 20].

В табл. 1.1 подано основні підходи стосовно визначення поняття «фінансова глобалізація».

Таблиця 1.1

Основні підходи до визначення поняття «фінансова глобалізація»

Автори	Визначення
Т. Левіт	Глобалізація – посилення ролі корпорацій, які керуються міцною стійкістю в межах всього світу (або більшості його регіонів) як єдиного суб'єкту, за низьких відносних витрат, продаючи всюди однакову продукцію однаковим чином (феномен злиття ринків окремих продуктів, що виробляються транснаціональними компаніями)
Базилевич В. Д.	Глобалізація – всеохлюпує процес трансформації світового співтовариства у відкриту цілісну систему інформаційно-технологічних, фінансово-економічних, суспільно-політичних, соціально-культурних взаємозв'язків та взаємозалежностей
Д. Сорос	Глобалізація – позначення розвитку глобальних фінансових ринків, посилення транснаціональних корпорацій, а також їхнього дедалі зростаючого домінування у національних економіках
Дзюблюк	Глобалізація – це процес всесвітньої економічної, політичної та культурної уніфікації, основними наслідками якого є міжнародний поділ праці, міграція в масштабах усієї планети капіталу, людських та виробничих ресурсів, стандартизація законодавства, економічних та технічних процесів, а також зближення культур різних країн
Мочерний С.	Глобалізація – процес діалектичної взаємодії національних і глобальних суспільних процесів, за якого відбувається поступове обмеження національних особливостей суспільних відносин (і відповідних якостей людини) та їх поступове підпорядкування системі глобальних відносин, а також законів і закономірностей такої взаємодії, цілісність якої забезпечується національними структурами
Чуб О.	На відміну від широкого трактування поняття глобалізації як різновиду геополітики, у контексті економічних досліджень глобалізацію визначають як процес трансформації економічних і господарських структур у напрямі становлення цілісної, єдиної світової геоекономічної реальності

Джерело: складено автором на основі праць вказаних вчених [2-7]

Глобалізація є багатогранним явищем, яке досліджується з різних точок зору, що дозволяє виділити кілька підходів до її визначення. Т. Левіт акцентує увагу на економічному аспекті, підкреслюючи роль транснаціональних

корпорацій, які завдяки стандартизації продукції та зниженню витрат сприяють злиттю ринків на глобальному рівні. Цей підхід зосереджується на ринковій інтеграції та домінуванні корпорацій.

В. Д. Базилевич пропонує всеохоплюючий підхід, трактуючи глобалізацію як трансформацію світового суспільства через відкритість до технологічних, економічних, політичних та соціально-культурних взаємозв'язків. Основний акцент робиться на взаємозалежності, що охоплює міждисциплінарну перспективу. Подібно до цього, Д. Сорос робить акцент на фінансових аспектах глобалізації, визначаючи її як розвиток фінансових ринків та посилення ролі транснаціональних корпорацій, що сприяє домінуванню над національними економіками.

Дзюблук розглядає глобалізацію як процес економічної, політичної та культурної уніфікації, що включає міжнародний поділ праці, міграцію ресурсів, стандартизацію законодавства та зближення культур. Такий підхід охоплює як економічну, так і соціокультурну складову. С. Мочерний трактує глобалізацію діалектично, як взаємодію глобальних процесів та національних структур. Він акцентує увагу на поступовому підпорядкуванні національних економік глобальним законам, підкреслюючи баланс між глобальним і локальним.

О. Чуб, у свою чергу, пропонує геоекономічний підхід, визначаючи глобалізацію як трансформацію економічних і господарських структур у напрямі створення єдиної геоекономічної реальності. Тут основний акцент робиться на інтеграції економік у глобальний простір.

Загалом усі підходи зосереджуються на трансформаційних процесах, взаємозалежності та інтеграції, але різняться у пріоритетах: економічна інтеграція, культурна уніфікація чи взаємодія глобального та локального. Це свідчить про складність і багатогранність поняття глобалізації, яка охоплює різні аспекти сучасного світового розвитку.

Глобалізація світового фінансового ринку базується на тому, що національний, внутрішній ринок для суб'єкта втрачає своє пріоритетне

значення. Основна орієнтація більше не зосереджується на внутрішній економіці країни, а спрямована на задоволення потреб на глобальному рівні. У цьому процесі стандартизації піддаються ринки, продукти та механізми діяльності учасників ринку. Для оцінювання успішності на ринку застосовуються міжнародні критерії, які зазвичай мають фінансовий вираз.

Фінансова глобалізація ринків зумовлена об'єктивними процесами суспільного розвитку. В останні роки світ зіткнувся з низкою викликів, які потребують об'єднання зусиль і ресурсів міжнародного співтовариства, серед яких:

- подолання бідності та відсталості країн, що розвиваються;
- забезпечення миру та скорочення озброєння;
- збереження невідновлюваних природних ресурсів;
- вирішення демографічних проблем;
- інші глобальні виклики.

З точки зору закономірностей ринкової економіки, процес глобалізації пояснюється прагненням до вирівнювання норми прибутку. Учасники ринку прагнуть отримувати однаковий рівень доходу на фінансовий актив, незалежно від того, в якому фінансовому інституті він знаходиться.

Для фінансової глобалізації характерні наступні риси, подані на рис. 1.1.

Суб'єктами фінансової глобалізації є різноманітні структури, які активно беруть участь у розвитку глобального фінансового ринку. До них належать:

– міжнародні та регіональні фінансово-економічні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ), група Світового банку, яка включає Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародну фінансову корпорацію (МФК) і Міжнародну асоціацію розвитку (МАР); Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР); Європейський центральний банк (ЄЦБ); Міжамериканський банк розвитку (МАБР); Азіатський банк розвитку

(АзБР); Африканський банк розвитку (АБР); Базельський банк міжнародних розрахунків (БМР) та інші.

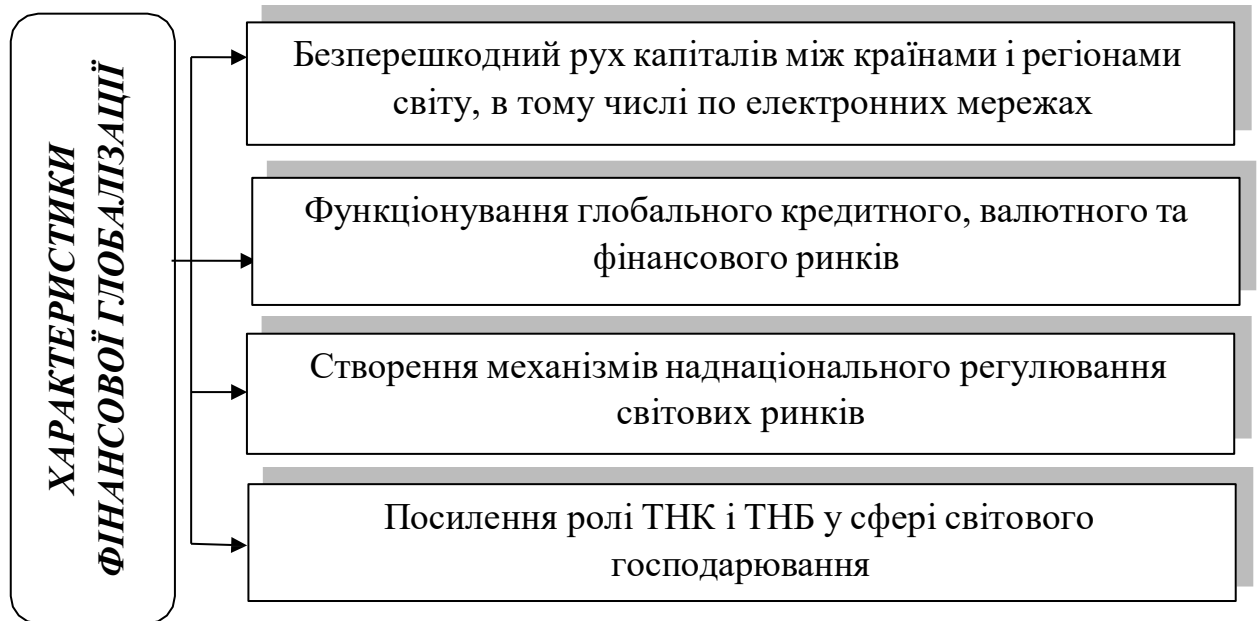

Рис. 1.1. Основні характеристики фінансової глобалізації

Джерело: складено автором самостійно на основі [8]

– транснаціональні корпорації і банки, які відіграють ключову роль у міжнародних фінансових операціях та інвестиціях.

– інституційні міжнародні інвестори, до яких належать пенсійні фонди, страхові компанії, фінансові та інвестиційні компанії і фонди, позиково-ощадні інститути тощо.

– світові фінансові центри, що є ключовими локаціями для фінансових операцій, серед яких Нью-Йорк, Токіо, Гонконг, Франкфурт-на-Майні, Лондон, Париж, Чикаго, Люксембург та інші.

Ці суб'єкти створюють інфраструктуру, яка забезпечує функціонування і розвиток глобального фінансового ринку.

Відзначимо, що фінансова глобалізація є одним із ключових явищ сучасного світового розвитку, яке відображає процес інтеграції національних фінансових систем у глобальну мережу. Її еволюція охоплює кілька етапів, кожен з яких відзначений специфічними економічними, політичними та технологічними змінами. Від зародження міжнародних фінансових ринків до

цифрової трансформації, фінансова глобалізація вплинула на функціонування ринків капіталу, взаємодію між країнами та доступ до фінансових послуг. Цей процес є результатом взаємодії історичних закономірностей і сучасних викликів, які сформували світовий фінансовий ландшафт. В табл. 1.2 подано основні етапи становлення фінансової глобалізації.

Таблиця 1.2

Основні етапи становлення фінансової глобалізації

Етап	Період	Основні характеристики
Початковий етап	До середини XX ст.	Формування міжнародної торгівлі та фінансових ринків, обмежена участь країн у глобальних фінансових процесах.
Бреттон-Вудський етап	1944–1970-ті рр.	Створення Бреттон-Вудської системи, заснування МВФ і Світового банку, фіксований валютний курс, обмежений рух капіталу.
Етап лібералізації	1970-ті – 1980-ті рр.	Лібералізація фінансових ринків, крах Бреттон-Вудської системи, перехід до плаваючих валютних курсів, зростання транснаціональних корпорацій.
Етап глобальної інтеграції	1990-ті рр. – початок 2000-х	Активна інтеграція національних фінансових ринків, розвиток міжнародних фінансових інституцій, зростання обсягів руху капіталу.
Цифровий етап	2000-ті рр. – теперішній час	Впровадження цифрових технологій у фінанси, розвиток фінтех-компаній, глобалізація фінансових послуг через Інтернет, розширення криптовалютного ринку.

Джерело: складено автором самостійно на основі [9]

Детальніше розглянемо особливості кожного із них.

1. Початковий етап (до середини XX століття): цей період характеризується зародженням міжнародної торгівлі та перших фінансових ринків. Глобальні фінансові процеси мали обмежений характер, оскільки більшість країн зосереджувалися на внутрішніх економіках. Основними інструментами фінансування міжнародної торгівлі були кредити та банківські

перекази. Взаємодія між країнами була ускладнена через відсутність єдиних фінансових механізмів і обмежену участь у глобальних ринках капіталу.

2. Бреттон-Вудський етап (1944–1970-ті роки): після Другої світової війни була створена Бреттон-Вудська система, яка заклала основи сучасної фінансової глобалізації. Введення фіксованих валютних курсів і заснування таких організацій, як Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк, сприяли стабілізації міжнародної фінансової системи. У цей період рух капіталу залишався обмеженим, а фінансові ринки були орієнтовані переважно на національні економіки.

3. Етап лібералізації (1970-ті – 1980-ті роки): крах Бреттон-Вудської системи в 1970-х роках став початком фінансової лібералізації. Валютні курси перейшли до плаваючого режиму, що дозволило фінансовим ринкам адаптуватися до змін. Уряди багатьох країн почали знімати обмеження на рух капіталу, що сприяло зростанню міжнародних фінансових операцій. На цьому етапі активну роль почали відігравати транснаціональні корпорації, які сприяли інтеграції ринків.

4. Етап глобальної інтеграції (1990-ті роки – початок 2000-х): цей період характеризується активною інтеграцією національних фінансових ринків у єдину глобальну систему. Завдяки розвитку міжнародних фінансових інституцій, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), спостерігалось значне збільшення обсягів руху капіталу. Розвиток інформаційних технологій зробив можливим швидкий доступ до ринків, що стимулювало зростання обсягів міжнародних фінансових операцій.

5. Цифровий етап (2000-ті роки – теперішній час): сучасний етап фінансової глобалізації пов'язаний із впровадженням цифрових технологій у фінансовий сектор. Фінтех-компанії, онлайн-платформи для обміну фінансовими активами та розвиток криптовалют стали ключовими тенденціями. Інтернет забезпечив доступ до фінансових послуг з будь-якої точки світу, а блокчейн-технології сприяли децентралізації фінансових

операцій. Цифрова трансформація продовжує змінювати фінансовий ринок, роблячи його доступнішим і глобалізованішим [1, с. 22].

Вимірювання рівня глобалізації фінансових ринків та фінансових систем окремих країн і світового господарства загалом базується на двох підходах. Перший підхід розглядає фінансову глобалізацію як частину загального процесу глобалізації, використовуючи для її оцінки індекс глобалізації. Другий підхід застосовує специфічні показники, які відображають рівень глобалізації фінансової сфери.

Серед найвідоміших індексів, які використовуються для оцінки глобалізації, можна виділити Індекс Глобалізації А.Т. Керні (A.T. Kearney Globalization Index), що регулярно публікується американським журналом «Foreign Policy», та Індекс Глобалізації КОФ, розроблений Швейцарським економічним інститутом (KOF Swiss Economic Institute).

Індекс КОФ відображає рівень глобалізації у 122 країнах і був заснований швейцарським економістом Акселем Дрехером. Його розрахунок базується на 14 ключових показниках, таких як обсяги торгівлі, прямі й портфельні іноземні інвестиції, кредити, рівень міжнародного туризму, телефонний трафік, грошові перекази, кількість користувачів Інтернету та комп'ютерів, підключених до глобальної мережі. Крім того, індекс КОФ обчислюється окремо для соціальної, культурної, політичної та економічної сфер, що дозволяє більш детально аналізувати різні аспекти глобалізації [10, с. 135].

Фінансова глобалізація є невід'ємною складовою сучасної світової економіки, що впливає на інтеграцію фінансових ринків, рух капіталу та діяльність міжнародних фінансових інститутів. У ході аналізу поняття фінансової глобалізації було розглянуто її сутність, основні характеристики та ключові етапи розвитку, що відображають еволюцію цього процесу. Визначено, що глобалізація фінансових ринків зумовлена низкою об'єктивних факторів, серед яких технологічний прогрес, лібералізація фінансових ринків, розвиток транснаціональних корпорацій та зростання міжнародних

фінансових потоків. Різні наукові підходи до визначення цього явища дозволяють розглядати його як багатовимірний процес, що охоплює економічну, політичну та соціальну сфери. Аналіз етапів розвитку фінансової глобалізації свідчить про її поступальну трансформацію від регіональної інтеграції до сучасного цифрового етапу, що супроводжується впровадженням фінтех-рішень і децентралізованих фінансових технологій. Таким чином, фінансова глобалізація виступає ключовим фактором міжнародного фінансового середовища, визначаючи стратегії розвитку країн і корпорацій у глобальній економіці.

1.1. Глобалізаційні чинники трансформації фінансових криз

Світовий фінансовий ринок є ключовою складовою глобальної економічної системи, що забезпечує мобілізацію, перерозподіл та ефективне використання фінансових ресурсів між країнами та економічними агентами. Його функціонування сприяє зростанню міжнародної торгівлі, залученню інвестицій, фінансуванню інновацій та розвитку бізнесу. Завдяки інтеграційним процесам фінансовий ринок набуває глобального характеру, що дозволяє суб'єктам з різних країн взаємодіяти через механізми кредитування, інвестування, торгівлі валютами та цінними паперами. Водночас світовий фінансовий ринок є динамічною системою, яка зазнає змін під впливом регуляторних політик, економічних криз, технологічних інновацій та макроекономічних тенденцій.

Для кращого розуміння його структури застосовується різноманітна класифікація, що ґрунтується на таких критеріях, як вид фінансових інструментів, географічний масштаб, терміни здійснення операцій та ступінь регульованості. Світовий фінансовий ринок включає ринки капіталу, грошовий ринок, валютний ринок, ринок похідних фінансових інструментів та

страхові ринки, кожен з яких виконує специфічні функції у фінансовій системі. Важливим аспектом є поділ ринку на організовані та неорганізовані сегменти, а також національні, регіональні та глобальні фінансові центри. Така класифікація дозволяє оцінити взаємозв'язки між різними сегментами ринку та визначити ключові фактори, що впливають на його розвиток.

Світовий фінансовий ринок сформувався в результаті інтеграційних процесів між національними фінансовими ринками, які активізувалися в середині 60-х років XX століття. Його становлення відбувалося через зміцнення зв'язків між фінансовими структурами різних країн, розширення співпраці та поступове переплетення національних ринків капіталу. Основними факторами, що сприяли його розвитку, стали міжнародний поділ праці, інтернаціоналізація виробництва та концентрація фінансового капіталу. Інтернаціоналізація виробництва, своєю чергою, стала ключовою передумовою інтернаціоналізації капіталу, що призвело до інтеграції фінансових потоків, формування єдиної системи процентних ставок та обмеження кількості валют, які активно використовуються на глобальному рівні. Унаслідок цих процесів національні компанії та банки трансформувалися у транснаціональні корпорації та фінансові установи, що суттєво змінило світовий фінансовий ландшафт [11, с. 123].

На сучасному етапі формування світового фінансового ринку відбувається під впливом глобалізаційних процесів, які значною мірою трансформують фінансову систему. До ключових чинників глобалізації фінансових ринків належать активне впровадження цифрових технологій та інформаційних систем, що підвищують ефективність розрахункових операцій та прискорюють обмін фінансовою інформацією. Розширення спектра фінансових інструментів, зокрема цінних паперів, сприяє зростанню ліквідності ринку та підвищенню інвестиційної активності. Водночас фінансові ринки відіграють дедалі важливішу роль у перерозподілі ресурсів на національному та глобальному рівнях, а приватизаційні процеси збільшують обсяг пропозиції фінансових активів. Концентрація діяльності у провідних

світових фінансових центрах, інституціоналізація фінансового ринку через зростання ролі страхових компаній, пенсійних фондів та інвестиційних установ, а також лібералізація фінансових ринків сприяють активному розвитку фінансової інфраструктури та інтеграції ринкових учасників у єдину систему. Таким чином, світовий фінансовий ринок продовжує розвиватися під впливом структурних змін та технологічних інновацій, набуваючи дедалі більшого значення у глобальній економіці.

З функціонального погляду світовий фінансовий ринок являє собою систему ринкових відносин, у якій основним об'єктом операцій є грошовий капітал. Його ключова роль полягає в акумуляції та перерозподілі фінансових потоків на глобальному рівні, що забезпечує стабільність, безперервність і прибутковість економічних процесів. Завдяки механізмам фінансового ринку підприємства, держави та окремі інвестори отримують доступ до необхідних ресурсів, що сприяє розвитку світової економіки та підвищенню ефективності капіталовкладень.

З інституційного погляду світовий фінансовий ринок охоплює широкий спектр фінансових установ, зокрема банки, фондові біржі та спеціалізовані фінансово-кредитні організації, які виступають посередниками у процесах руху капіталу. Саме через ці інститути відбувається розподіл фінансових активів між кредиторами і позичальниками, продавцями та покупцями фінансових ресурсів. Світовий фінансовий ринок складається з національних фінансових ринків окремих країн, які взаємодіють між собою, та міжнародного фінансового ринку, що забезпечує глобальну інтеграцію капіталу та сприяє розвитку міжнародної фінансової системи [12].

Світовий фінансовий ринок за термінами обігу фінансових активів поділяється на дві основні частини: грошовий ринок, що охоплює короткострокові операції, та ринок капіталів, який включає довгострокові фінансові операції. Такий поділ базується на організаційно-економічному критерії (Рис. 1.2).

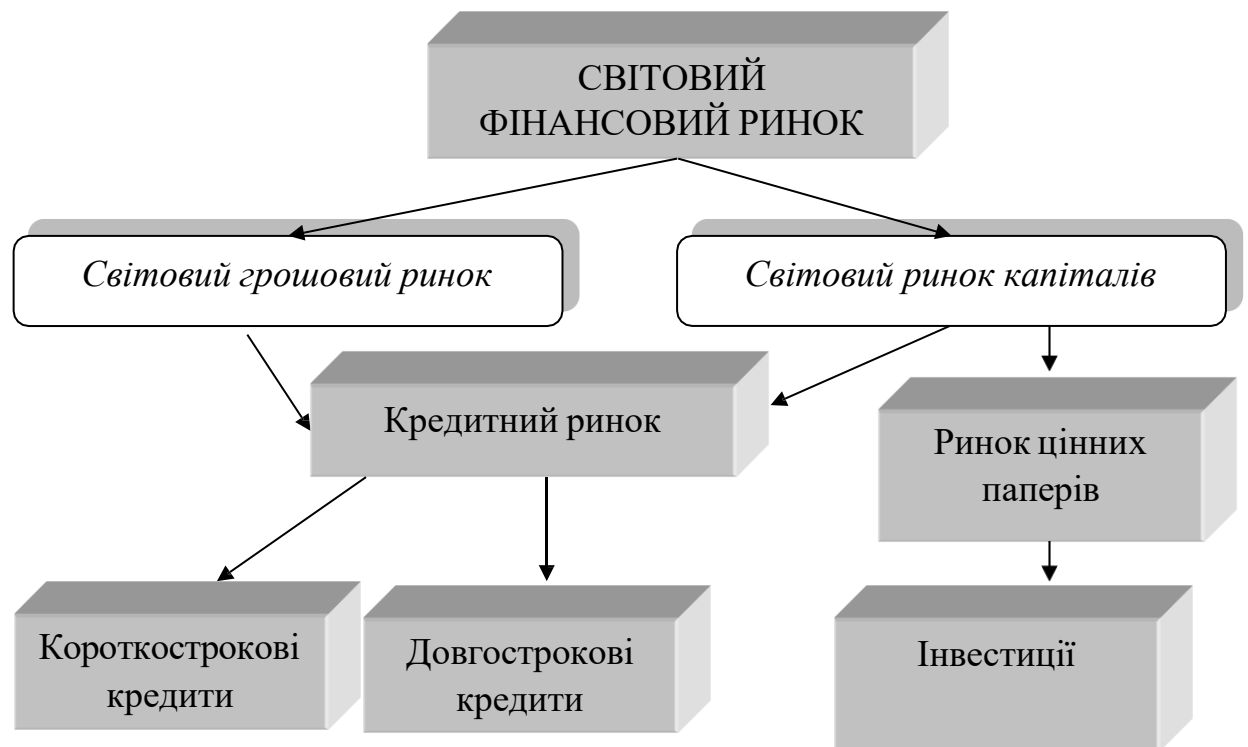

Рис. 1.2. Організаційно-економічна структура сучасного світового фінансового ринку

Джерело: складено автором самостійно на основі [13]

Представлена структура світового фінансового ринку показує його поділ на дві ключові складові: світовий грошовий ринок і світовий ринок капіталів. Кожна з цих частин має свою специфіку та функції, що забезпечують глобальний обіг фінансових ресурсів.

1. Світовий грошовий ринок:

- Основна функція цього ринку полягає в забезпеченні короткострокових фінансових потреб суб'єктів ринку.
- Включає кредитний ринок, який поділяється на:
 - Короткострокові кредити, що використовуються для фінансування поточних зобов'язань та операцій.
 - Довгострокові кредити, що забезпечують середньострокове фінансування, наприклад, для закупівлі обладнання або розширення бізнесу.

2. Світовий ринок капіталів:

- Виконує роль забезпечення довгострокових фінансових ресурсів, необхідних для інвестиційної діяльності.
- Складається з:
 - Ринку цінних паперів, де відбувається обіг акцій, облігацій та інших фінансових інструментів.
 - Інвестиційного сегменту, орієнтованого на довгострокове вкладення капіталу для розширення та розвитку бізнесу, інфраструктури чи інших проектів [14, с. 50].

Дана структура відображає взаємодоповнюваність світового грошового ринку та ринку капіталів, які разом забезпечують ефективний перерозподіл фінансових ресурсів. Грошовий ринок відіграє важливу роль у підтримці ліквідності та фінансуванні поточних операцій, тоді як ринок капіталів є основою для довгострокового розвитку економіки. Поділ на короткострокові та довгострокові сегменти відображає потребу суб'єктів ринку у різних типах фінансування, залежно від їхніх стратегічних завдань. Така структура підкреслює складність і багатовимірність світового фінансового ринку, а також його здатність адаптуватися до потреб учасників глобальної економіки.

Відзначимо, що значна частина світового фінансового ринку має короткостроковий характер, що робить його чутливим до коливань, спричинених неконтрольованими потоками фінансових ресурсів. Крім того, значна частка фінансових активів використовується на грошовому ринку з метою отримання максимального прибутку, зокрема шляхом здійснення спекулятивних операцій. У періоди фінансового підйому такі активи швидко переміщуються між ключовими фінансовими центрами та периферійними ринками, тоді як під час кризових явищ або їх передвісників вони оперативно повертаються до найбільш стабільних фінансових хабів [15, с. 339].

Фінансові ринки поділяються на розвинені та ті, що розвиваються, залежно від рівня їхнього розвитку та інституційної зрілості. Розвинені фінансові ринки характеризуються високим рівнем стабільності та

ефективною інфраструктурою, що забезпечує гарантування, страхування та захист прав інвесторів. До ключових елементів такої інфраструктури належать системи рейтингових агентств, кредитних бюро, аудиту та оцінювання, що сприяють підвищенню прозорості ринкових операцій і зниженню фінансових ризиків. Крім того, розвинена біржова система сприяє створенню нових комунікацій між учасниками ринку та стимулює конкуренцію.

Такі ринки функціонують у межах чітко визначеної законодавчої бази, що регулює фінансові операції та гарантує дотримання правил учасниками ринку. Важливим фактором є розвинена система інформаційного забезпечення, що дає змогу ефективно оцінювати ризики та приймати обґрунтовані фінансові рішення. Висока ліквідність фінансових інструментів та надійність фінансових посередників забезпечують стабільність ринку. Значні обсяги фінансових ресурсів, доступних для інвестування, та великий обсяг операцій підвищують ефективність функціонування ринку. Державний нагляд і регулювання надають додаткові гарантії безпеки, а можливість вільного переливу капіталу між ринками забезпечує інтеграцію національних ринків у єдину систему світового фінансового простору.

Участь національних валютних, кредитних та фондових ринків у світовому фінансовому просторі залежить від низки ключових факторів, що визначають рівень інтеграції країни у глобальну фінансову систему. До таких факторів належать наступні (Рис. 1.3):

Світовий фінансовий ринок відіграє ключову роль у глобальній економіці, забезпечуючи ефективний перерозподіл акумульованих вільних фінансових ресурсів між країнами. Це сприяє сталому економічному розвитку світового господарства, дозволяючи країнам залучати необхідні фінансові засоби для реалізації інвестиційних проектів, розвитку інфраструктури та підтримки економічної стабільності. Водночас такі операції дозволяють учасникам ринку отримувати дохід від здійснюваних фінансових трансакцій.

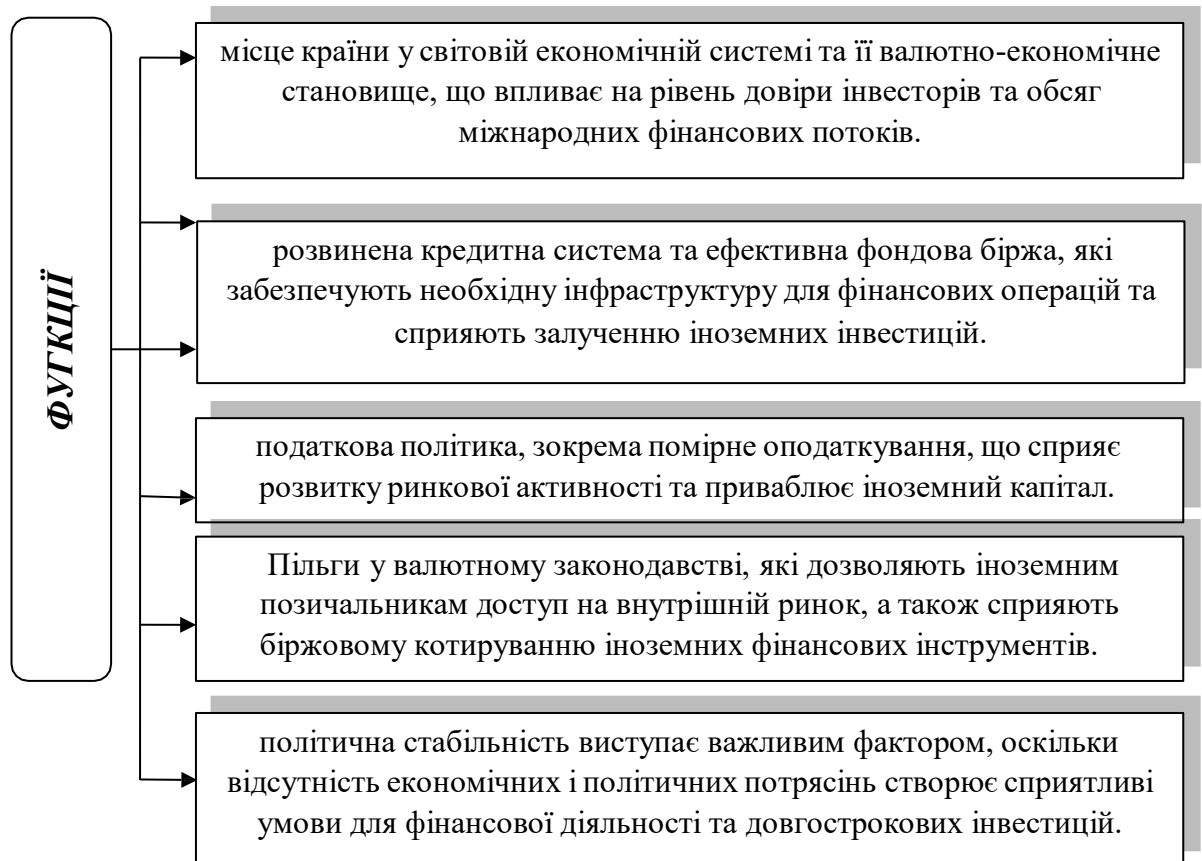

Рис. 1.3. Фактори, що визначають рівень інтеграції країни у глобальну фінансову систему

Джерело: складено автором самостійно на основі [16]

Головна функція світового фінансового ринку полягає у забезпеченні міжнародної ліквідності. Це означає створення умов для швидкого залучення фінансових ресурсів у різних формах (кредити, інвестиції, облігації тощо) на вигідних умовах на наднаціональному рівні. Завдяки цій функції учасники ринку мають доступ до капіталу в необхідних обсягах, що сприяє подоланню фінансових розривів, підвищенню ефективності використання ресурсів і забезпеченню стабільності світової економіки.

Як висновок відзначимо, що світовий фінансовий ринок є невід'ємною складовою глобальної економіки, яка забезпечує ефективний перерозподіл фінансових ресурсів та створює умови для сталого економічного зростання. Його класифікація дозволяє глибше зрозуміти структуру та функціонування окремих сегментів, таких як грошовий ринок, ринок капіталів та інші

фінансові інструменти, що забезпечують різні потреби суб'єктів ринку. Інтеграція національних ринків, розвиток міжнародного фінансового простору, впровадження сучасних технологій та вдосконалення інфраструктури створюють підґрунтя для подальшої глобалізації та зміцнення фінансових зв'язків між країнами. Це сприяє підвищенню ліквідності, залученню інвестицій та зміцненню міжнародної економічної співпраці.

1.2. Теоретичні підходи до аналізу трансформації фінансових криз

Діджиталізація та інноваційні технології стали ключовими чинниками трансформації світового фінансового ринку, забезпечуючи його адаптацію до сучасних викликів глобалізації. Цифрові інструменти та технології, такі як блокчейн, фінтех-платформи, штучний інтелект та великі дані, сприяють підвищенню ефективності фінансових операцій, забезпеченню прозорості ринку та розширенню доступу до фінансових послуг для різних категорій учасників. Удосконалення інформаційної інфраструктури створює можливості для оперативного прийняття рішень, зменшення транзакційних витрат та підвищення ліквідності ринку, що в свою чергу стимулює розвиток фінансової екосистеми.

Інноваційні чинники відіграють важливу роль у зниженні бар'єрів входу на ринок та стимулюванні конкуренції між фінансовими установами. Впровадження цифрових платформ для обміну фінансовими активами, онлайн-кредитування, мобільного банкінгу та інших інструментів значно розширює можливості учасників ринку. Крім того, нові технології сприяють глобалізації фінансових потоків, дозволяючи інтегрувати національні ринки в єдиний світовий фінансовий простір.

Сучасний фінансовий ринок неможливо уявити без активного впровадження цифрових технологій, таких як мобільні додатки, інформаційні системи, електронні засоби платежів, онлайн-перекази та управління рахунками. Цифровізація фінансових послуг і технологізація операційних процесів стали визначальними тенденціями його розвитку. Значну роль у цьому процесі відіграють фінтех-компанії, які, на відміну від традиційних фінансових посередників, пропонують інноваційні послуги на основі технологічних розробок і спеціалізованого програмного забезпечення, значно змінюючи традиційний підхід до фінансових операцій.

Динамічний розвиток цифрових технологій на фінансовому ринку сприяв формуванню багатовимірної категорійного апарату, серед якого найбільш популярним є поняття «FinTech». У науковій літературі цей термін трактується по-різному, включаючи такі аспекти, як FinTech-інновації, FinTech-послуги, FinTech-бізнес-моделі, FinTech-галузь і FinTech-технології. Така багатогранність трактування призвела до значних розбіжностей у визначенні цієї категорії, що відображає широку сферу впливу та застосування фінтех у сучасному фінансовому середовищі (Рис.1.4).

Рис. 1.4. Підходи щодо розкриття сутності поняття фінансові технології

Джерело: складено автором самостійно на основі [16]

Одним із найпоширеніших підходів до визначення FinTech є трактування його як інновації, найбільш близької до поняття «фінансові інновації». Важливо зазначити, що FinTech-інновації завжди мають

технологічний характер, тоді як фінансові інновації можуть не обов'язково бути пов'язаними із впровадженням інформаційних технологій у фінансову сферу. Технологічними новаціями, що сприяли розвитку FinTech, є технології розподіленого доступу (блокчейн), штучний інтелект, аналітика великих даних (Big Data), інтерфейси програмування додатків (API), хмарні технології, біометричні рішення та інші інноваційні розробки.

Науковці пропонують різні підходи до розуміння FinTech. Зокрема, Коваленко В. визначає його як взаємозв'язок інновацій і нових бізнес-моделей, що використовуються для надання фінансових послуг. Волосович С. розглядає FinTech як інноваційну технологію, яку застосовують фінансові установи та держави для задоволення потреб клієнтів у фінансових та адміністративних послугах в умовах розвитку економіки [17, с. 17]. Павленко Л. трактує FinTech у двох аспектах: у широкому розумінні це сфера економіки, що об'єднує компанії, які використовують новітні розробки для надання якісніших фінансових послуг, а у вузькому – це самі компанії, що належать до цієї галузі [18, с. 1195]. Цирулик С., у свою чергу, визначає FinTech як послуги, які фінансово-технологічні компанії надають за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, спрямованого на задоволення потреб клієнтів шляхом впровадження ефективних, автоматизованих і прозорих рішень у порівнянні з класичними фінансовими послугами. Таким чином, FinTech можна розглядати як багатовимірне явище, що охоплює інновації, бізнес-моделі, технології та послуги [19].

Виділяють два основні етапи впливу цифрових технологій на розвиток фінансового ринку.

Перший етап охоплює період після світової фінансової кризи 2008 року, коли банки були змушені адаптуватися до нових умов. У цей час регулятори запровадили більш суворі вимоги до капіталу, стандарти управління ризиками та процедури, такі як KYC («Знай Свого Клієнта») і AML (протидія відмиванню грошей). Одночасно з цим поширення Інтернету, розвиток смартфонів і мобільних додатків, а також швидке зростання популярності

соціальних мереж призвели до появи нових технологічних можливостей. Компанії, як-от Amazon, Facebook, Google, Apple і Microsoft, створили інноваційні продукти та послуги, які встановили нові стандарти зручності та швидкості для споживачів. Крім того, підвищена трудова міграція сприяла збільшенню обсягів грошових переказів, а малий і середній бізнес почав шукати альтернативні джерела фінансування, що стимулювало появу нових цифрових технологій та активну роль фінтех-компаній [20].

Другий етап пов'язаний із сучасним періодом світової нестабільності, зокрема пандемією COVID-19 та війною, які значно прискорили розвиток електронної комерції та попит на онлайн-продукти у фінансовому секторі. Наприклад, у країнах Європейського Союзу кількість користувачів фінтех-застосунків щотижня зростає на 70%, що пояснюється як потребою у соціальному дистанціюванні, так і зручністю цих технологій. Таким чином, сучасні виклики сприяють подальшому впровадженню цифрових інновацій у фінансову сферу.

Рис. 1.5. Чинники світового поширення фінтех та їх цифрової трансформації [21]

Цифрові трансформації у фінансовому секторі сприяють створенню та поширенню інноваційних технологій, які можуть мати як універсальний характер, так і бути спрямованими на організаційні, технологічні чи продуктові зміни. Організаційні цифрові трансформації орієнтовані на вдосконалення моделей взаємодії між споживачами та провайдерами фінансових послуг, підвищуючи зручність та швидкість обслуговування. Технологічні зміни, зокрема розвиток криптовалют, формують нові механізми фінансових операцій, що впливають на традиційні ринки капіталу. У свою чергу, продуктові цифрові трансформації включають такі інноваційні рішення, як «первинна пропозиція токенів» (ICO), що дозволяє залучати інвестиції для стартапів шляхом випуску та продажу цифрових активів.

Цифровізація фінансового сектору також сприяє появі фінтех-стартапів, які створюють серйозну конкуренцію традиційним банкам, пропонуючи клієнтам сучасні та зручні рішення для фінансових операцій. Використання блокчейн-технологій значно розширює можливості доступу до фінансових послуг, забезпечуючи більшу безпеку, прозорість і ефективність фінансових операцій. Таким чином, цифрові інновації сприяють модернізації фінансової системи, змінюючи як структуру ринку, так і поведінку його учасників.

РОЗДІЛ 2

ТРАНСФОРМАЦІЯ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ

2.1. Аналіз основних фінансових криз ХХІ століття в умовах глобалізації

Світовий фінансовий ринок є ключовим елементом глобальної економічної системи, що забезпечує мобілізацію, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів у міжнародному масштабі. Його розвиток відбувається під впливом низки економічних, політичних, технологічних та регуляторних факторів, які формують сучасну фінансову екосистему. Важливими аспектами цього процесу є фінансова глобалізація, цифровізація, удосконалення фінансових інструментів і зростання ролі фінансових технологій. Структурна еволюція ринку сприяє підвищенню його ліквідності, інтеграції національних фінансових систем та посиленню взаємозалежності між суб'єктами світової економіки.

Розвиток світового фінансового ринку визначається декількома ключовими аспектами, серед яких цифрова трансформація, посилення регулювання, впровадження інноваційних фінансових продуктів та зростання ролі альтернативних фінансових механізмів. Цифровізація фінансового сектора, включаючи розвиток фінтех-компаній, блокчейн-технологій та алгоритмічної торгівлі, сприяє підвищенню ефективності ринку та забезпечує доступність фінансових послуг для ширшого кола учасників. Одночасно з цим, глобальні фінансові кризи та макроекономічні виклики стимулюють посилення регуляторного контролю, що забезпечує стабільність ринку та знижує рівень ризиків.

Розвиток світового фінансового ринку можна охарактеризувати з багатьох сторін, враховуючи різноманітність його структури. І розпочнемо ми із динаміки розвитку фондового ринку та його основних складових – ринку акцій

та облігацій. На наступному рис. 2.1 подано інформацію стосовно динаміки ринкової капіталізації акцій протягом періоду 2013-2022 рр.

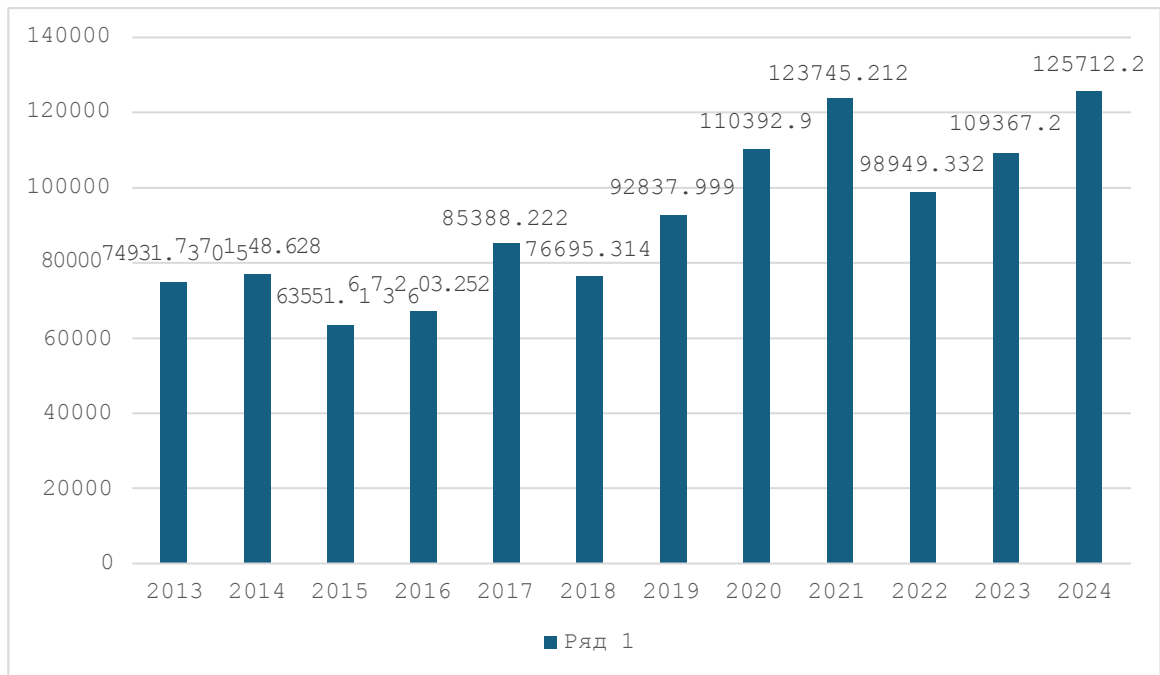

Рис. 2.1. Ринкова капіталізація світового ринку акцій в період 2013-2022 рр., млрд. дол.

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WFE [22]

Як видно з даних рис. 2.1, протягом досліджуваного періоду, ринковій капіталізації ринку акцій були притаманні певні коливання, які були пов'язаними із різноманітними шоками, що супроводжували світову економіку в цей час. Якщо порівнювати дані 2013 та 2024 року, то звичайно відбулося зростання на 50780 млрд. дол. або на 67,76%, що безумовно є позитивним фактором і свідчить про нарощування потужності світового ринку акцій та обсягу акцій, які на ньому обертаються.

Якщо говорити про останні роки, то невизначеність, яка існувала на ринку, були спричинена військовими конфліктами в першу чергу та численними виборами по всьому світу, під час яких чинні уряди втрачали владу або більшість у багатьох випадках. У сфері торгівлі напруженість зростала протягом року, оскільки субсидії Китаю для вітчизняних виробників викликали занепокоєння серед країн-імпортерів. Попри ці виклики, інвестори

продовжували активно виходити на ринки, а регіони Азійсько-Тихоокеанського регіону (АРАС) та Америки досягли рекордних обсягів торгів та ринкової капіталізації. Однак емітенти стикаються з труднощами, і, за винятком регіону Америки, кількість IPO у 2024 році знизилася. Це є тривожним сигналом і підкреслює необхідність політичних заходів для підтримки ринків капіталу та зміни цієї тенденції.

У 2024 році також відбулися значні зміни у світовій монетарній політиці. Федеральна резервна система США почала знижувати відсоткові ставки у вересні, а потім продовжила їхнє зниження у листопаді та грудні, що стало чітким сигналом про пом'якшення грошово-кредитної політики та зниження інфляційного тиску. Аналогічним чином Європейський центральний банк знизив відсоткові ставки чотири рази у 2024 році, а Банк Англії здійснив два зниження. Водночас Банк Японії здійснив суттєвий перегляд своєї політики, перейшовши до позитивних відсоткових ставок, що спричинило волатильність на валютних ринках і призвело до зміцнення єни. На цьому тлі обсяги торгівлі деривативами на відсоткові ставки у 2024 році зросли, причому опціони та ф'ючерси демонстрували протилежні тенденції протягом року. Імовірно, також спостерігалось б зростання обсягів торгівлі валютними деривативами, якби не різке падіння обсягів в Індії у другій половині року внаслідок змін у регулюванні.

Далі, аналогічно проаналізуємо динаміку торгів облігаціями на світовому фондовому ринку за аналогічний період 2013-2024 років, яку буде подано на рис. 2.2.

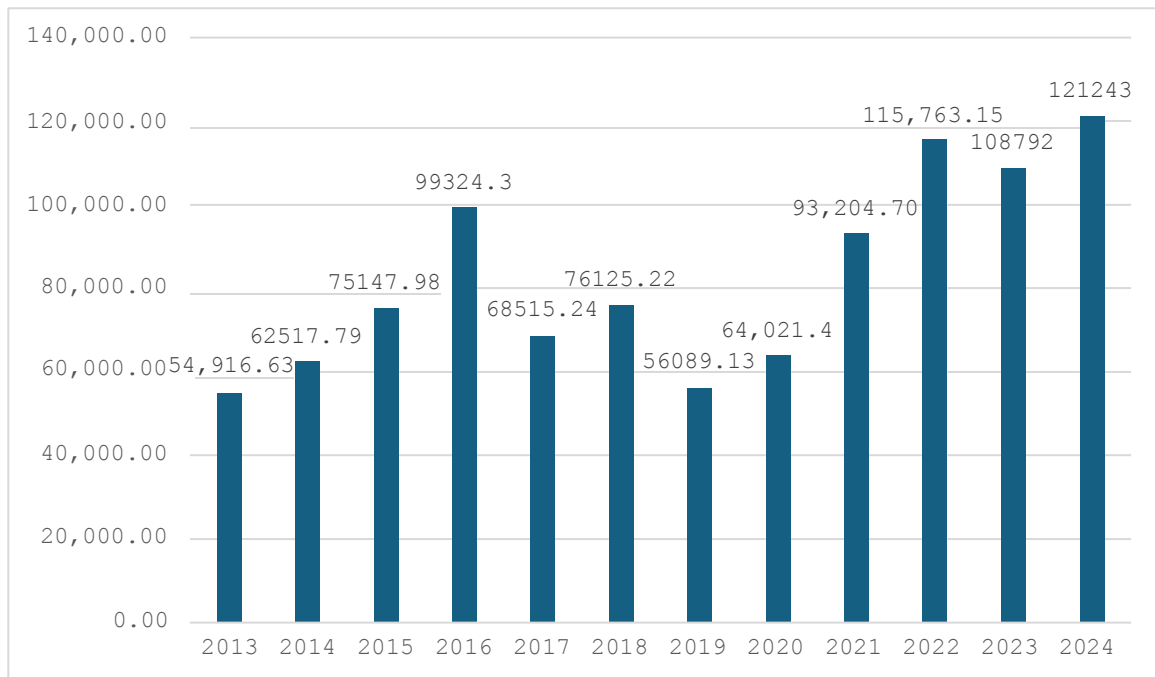

Рис. 2.2. Обсяг торгівлі облігаціями в період 2013-2024 рр., млн. дол.

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WFE [22]

Як видно з даних рис. 2.2, протягом досліджуваного періоду, динаміка торгівлі облігаціями також мала доволі мінливий характер. Якщо порівнювати дані 2013 та 2024 року, то звичайно відбулося зростання на 66326 млн. дол. або на 120,77%, що також свідчить про зростання популярності даного виду фінансового інструменту

Якщо детальніше досліджувати динаміку, то у 2017–2019 рр. ринок зазнав значного скорочення, і обсяги торгівлі зменшилися до 56 089,13 млн дол. у 2019 році. Це спричинено змінами в монетарній політиці провідних центробанків, економічною невизначеністю або змінами в структурі ринку облігацій. А от в період пандемії, динаміка торгівлі облігаціями мала тенденцію до зростання. В цілому, досліджена динаміка свідчить про зростання попиту на боргові інструменти, що може бути зумовлено як змінами в інвестиційних стратегіях учасників ринку, так і реакцією на зниження процентних ставок у провідних світових економіках.

Також, важливою складовою фондового ринку є діяльність окремих фінансових центрів та відповідних фондових бірж.

Таблиця 2.1

Динаміка капіталізації провідних фондових бірж у світі в період 2018-2024 рр., млн. дол.

компанія	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Deutsche Boerse AG	1755173	2098174	2284109	2503046	1889664	2178053	2044249
Euronext	3730398	4701705	5443948	7333653	6064467	6889031	5836050
Hong Kong Exchanges	3819215	4899235	6130420	5434177	4566809	3974783	4549721
Japan Exchange Group	5296811	6191073	6718220	6544303	5380475	6149200	6310681
Nasdaq - US	9756836	13002048	19060372	24557074	16237594	23414747	30609651
NYSE	20679477	21083679	22509489	23991464	24060386	25564650	31576034
Saudi Exchange	496353	2406820	2429102	2671331	2638591	3015365	2727001
Shanghai Stock Exchange	3919420	5105841	6975970	8154689	6724471	6524757	7186253
Shenzhen Stock Exchange	2405460	3409663	5238495	6219831	4700872	4367476	4528667
Total Market Capitalization	55497140	67081112	80835723	87409569	72263330	112001620	120132729

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WFE [22]

Аналіз динаміки капіталізації провідних фондових бірж світу у 2018–2024 рр. свідчить про стійке зростання глобальних фінансових ринків, що відображається у збільшенні загальної ринкової капіталізації з 55,5 трлн дол. у 2018 році до 120,1 трлн дол. у 2024 році. Лідерами за темпами зростання залишаються американські біржі Nasdaq та NYSE, що демонструють суттєве збільшення капіталізації, особливо у технологічному секторі. Азіатські фондові майданчики, зокрема біржі Шанхаю, Шеньчжєня та Гонконгу, також зберігають стабільне зростання, хоча окремі періоди економічної нестабільності та регуляторні зміни спричиняли короткострокові спади. Європейські біржі, такі як Euronext та Deutsche Börse, показали змішані результати, що зумовлено макроекономічними коливаннями в ЄС, тоді як фондові ринки Близького Сходу, зокрема Саудівська біржа, демонструють

активне зростання, спричинене розвитком енергетичного сектору та залученням міжнародного капіталу.

Глобальне зростання фондових ринків відбувається на тлі зміни монетарної політики основних світових центральних банків, зокрема пом'якшення грошово-кредитної політики Федеральної резервної системи США та Європейського центрального банку, що сприяє активізації ринкових операцій. Водночас регіональні фінансові центри нарощують свою роль, що підтверджується стабільним збільшенням капіталізації азійських та близькосхідних бірж. Динаміка капіталізації свідчить про триваючу фінансову глобалізацію, збереження домінуючої ролі американських ринків та зростання важливості альтернативних фінансових хабів, що забезпечують регіональну диверсифікацію капіталу.

Аналогічно, слід проаналізувати динаміку прямих іноземних інвестицій на світовому фінансовому ринку за період 2013-2023 рр., яку подано на рис. 2.3.

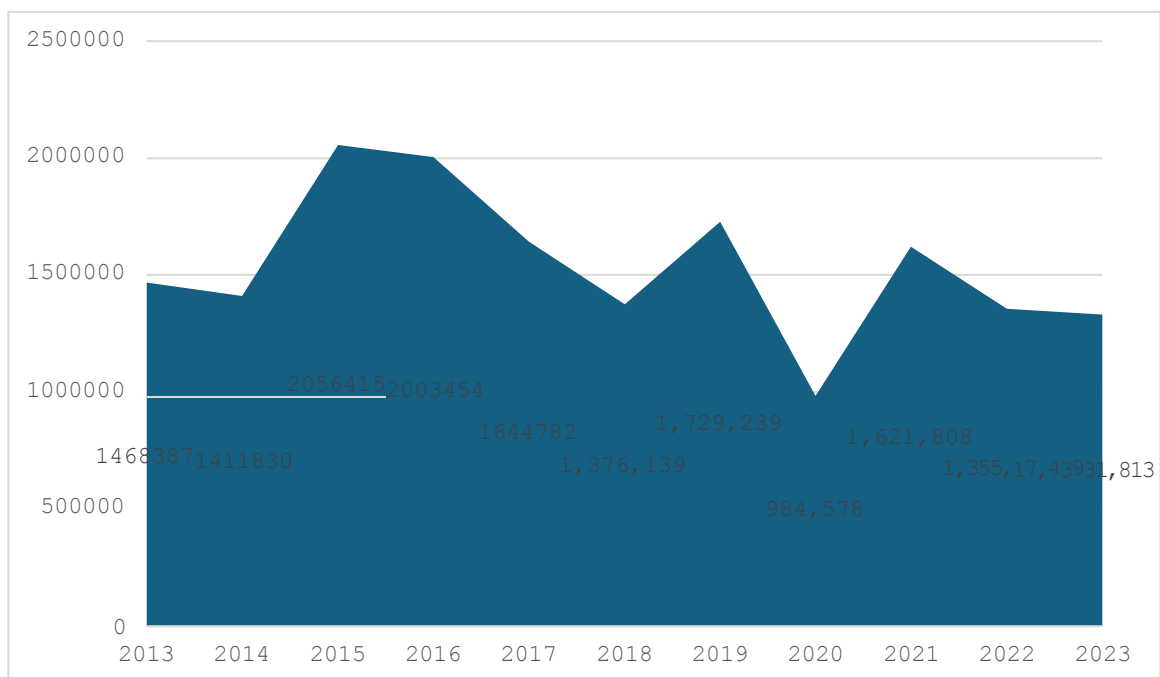

Рис. 2.3. Обсяг прямих іноземних інвестицій на світовому фінансовому ринку 2013-2024 рр., млн. дол.

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WFE [23]

Якщо досліджувати дані 2013 та 2023 років, то слід відзначити, що інвестиційний сегмент фінансового ринку мабуть один із єдиних, хто показав негативну динаміку. В цілому, за цей період, їх обсяг зменшився на 136,574 млрд. дол. або на 9,3%. Основними причинами такого скорочення є посилення геополітичної напруженості, особливо через військові конфлікти та зростаючу торговельну конкуренцію між США та Китаєм, що впливає на інвестиційні рішення транснаціональних корпорацій. Тенденції до економічної фрагментації, перегляд глобальних ланцюгів постачання та зміни в регуляторній політиці призвели до більш обережного підходу компаній до міжнародного розширення.

Досліджуючи більш глибоше тенденції останніх років, то в 2023 році, глобальні обсяги прямих іноземних інвестицій зменшилися незначно – на 2% і склали 1,3 трлн доларів. Однак цей показник був суттєво спотворений різкими коливаннями фінансових потоків через невелику кількість європейських транзитних економік; якщо виключити їхній вплив, глобальні потоки ПІІ були більш ніж на 10% нижчими, ніж у 2022 році.

У 2024 році міжнародна інвестиційна діяльність залишається складною. Ослаблення перспектив економічного зростання, тенденції до економічної фрагментації, торговельні та геополітичні напруження, зміни в промисловій політиці та диверсифікація ланцюгів постачання змінюють структуру прямих іноземних інвестицій, змушуючи деякі транснаціональні корпорації (ТНК) обережніше підходити до розширення своєї присутності за кордоном. Водночас прибутки ТНК залишаються високими, фінансові умови пом'якшуються, а збільшення кількості оголошених проєктів типу greenfield у 2023 році позитивно вплине на потоки ПІІ. В результаті очікується помірне зростання за підсумками року.

У 2023 році міжнародне проєктне фінансування та транскордонні злиття і поглинання (М&А) були особливо слабкими. Вартість угод М&А, які переважно впливають на ПІІ у розвинених країнах, скоротилася на 46%. Проєктне фінансування, що має важливе значення для інфраструктурних

інвестицій, зменшилося на 26%. Основними причинами цього стали жорсткіші фінансові умови, невизначеність інвесторів, волатильність фінансових ринків, а для угод М&А – посилений регуляторний контроль.

Актуальним є аналіз діяльності банківських установ на світовому фінансовому ринку, і саме тому нами буде виділено обсяги активів найбільших 15 банків у світі станом на кінець 2023 року (Рис. 2.4.).

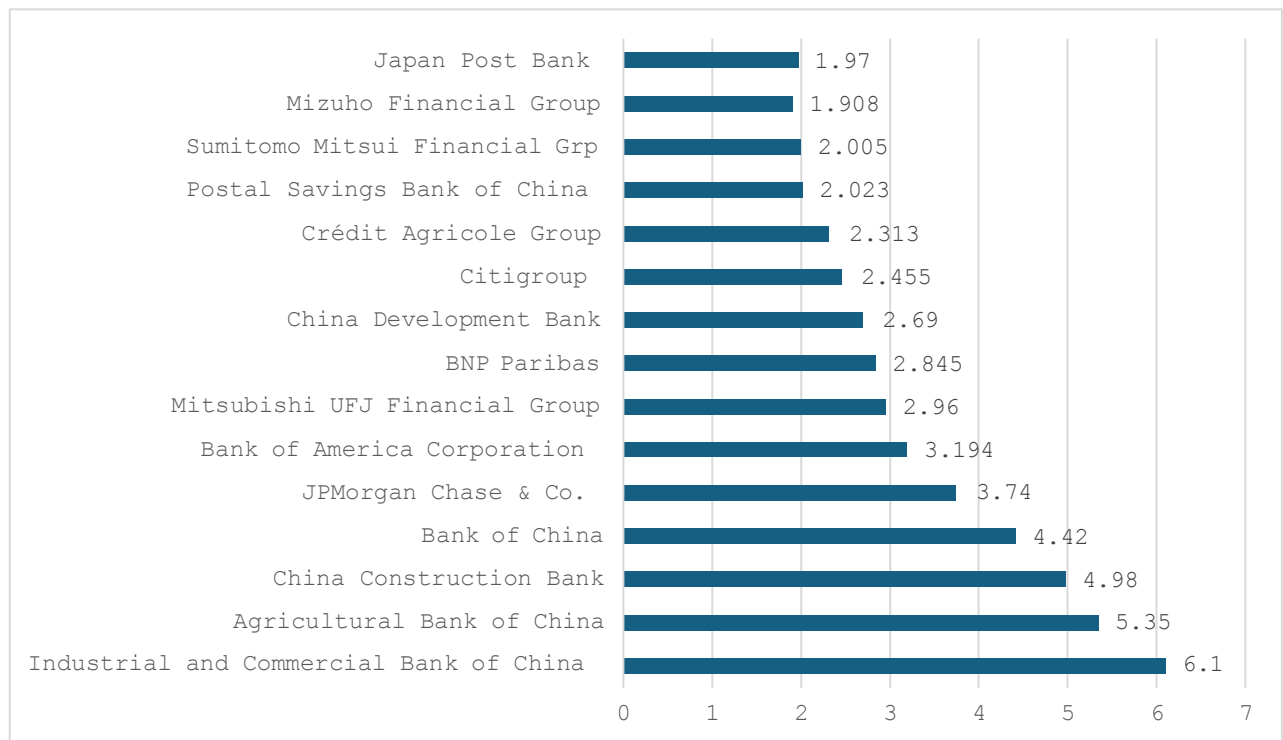

Рис. 2.4. Обсяги активів найбільших банків у світі, станом на кінець 2023 року, трлн. дол.

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WFE [22]

Аналіз динаміки активів найбільших світових банків свідчить про значне зміщення фінансових центрів у бік азійських ринків, зокрема Китаю. Лідером за розміром активів є Industrial and Commercial Bank of China (ICBC) з показником 6,1 трлн дол., що значно перевищує активи його найближчих конкурентів. Високі позиції також займають Agricultural Bank of China (5,35 трлн дол.), China Construction Bank (4,98 трлн дол.) та Bank of China (4,42 трлн дол.), що підтверджує домінування китайських фінансових установ у глобальному банківському секторі. Таке зростання обумовлене масштабним

економічним розвитком Китаю, його активною участю у міжнародних фінансових потоках та державними стимулами для банківського сектора.

У той же час американські та європейські банки демонструють менш стрімке зростання активів. JPMorgan Chase & Co. залишається найбільшим банком США з активами 3,74 трлн дол., що значно поступається провідним китайським фінансовим установам. Bank of America (3,19 трлн дол.) також входить до числа лідерів, проте його позиції менш значущі у порівнянні з китайськими конкурентами. Європейські банки, такі як BNP Paribas (2,84 трлн дол.) та Cr dit Agricole Group (2,31 трлн дол.), зберігають стабільні позиції, але поступово втрачають свою домінуючу роль. Японські банки, зокрема Japan Post Bank (1,97 трлн дол.) та Mizuho Financial Group (1,91 трлн дол.), також демонструють відносно помірне зростання. Така динаміка свідчить про зміщення глобальних фінансових центрів у бік Азії, де китайські банки відіграють дедалі важливішу роль у міжнародній фінансовій системі, зміцнюючи свої позиції через активну підтримку держави, розширення міжнародної присутності та зростаючий попит на фінансування інфраструктурних та технологічних проєктів.

Як висновок відзначимо, що світовий фінансовий ринок є ключовим елементом глобальної економічної системи, що забезпечує мобілізацію, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів у міжнародному масштабі. Його розвиток відбувається під впливом низки економічних, політичних, технологічних та регуляторних факторів, які формують сучасну фінансову екосистему. Важливими аспектами цього процесу є фінансова глобалізація, цифровізація, удосконалення фінансових інструментів і зростання ролі фінансових технологій.

Зростання обсягів фінансових операцій у світі свідчить про зміну пріоритетів учасників ринку, які дедалі активніше використовують новітні технології для підвищення ефективності та зниження ризиків. Попри загальну тенденцію до зростання, світовий фінансовий ринок стикається з низкою викликів, серед яких зростаюча волатильність, торговельні війни, геополітичні

ризиками та зміни у монетарній політиці провідних центральних банків. У 2023 році особливо помітним було зниження активності у сфері міжнародного проєктного фінансування та транскордонних злиттів і поглинань, що свідчить про зростаючу обережність інвесторів.

2.2. Вплив фінансових криз на макроекономічну стабільність країн світу

Фінансові технології (FinTech) є ключовим фактором трансформації світового фінансового ринку, сприяючи підвищенню ефективності фінансових послуг, розширенню доступу до фінансових ресурсів та оптимізації операційних процесів. Завдяки використанню інноваційних технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект, великі дані та автоматизація, FinTech-рішення змінюють традиційну банківську систему, сприяючи децентралізації фінансових потоків та появі нових учасників ринку. Ці процеси не лише покращують якість фінансових послуг, а й створюють нові можливості для розвитку міжнародної фінансової системи, забезпечуючи більшу прозорість та зниження витрат.

Вплив FinTech-інновацій на світовий фінансовий ринок проявляється у зміні структури фінансової екосистеми, появі альтернативних джерел фінансування та посиленні конкуренції між традиційними фінансовими установами та новими гравцями. Технологічний розвиток сприяє підвищенню фінансової інклюзії, що особливо важливо для країн, що розвиваються, де FinTech-рішення можуть замінювати традиційні банківські послуги. Водночас активне поширення цифрових фінансових платформ створює виклики для регулювання фінансових потоків, забезпечення кібербезпеки та боротьби з фінансовими ризиками. Таким чином, FinTech-інновації не лише стимулюють економічне зростання, а й потребують адаптації існуючих фінансових механізмів до нових умов глобальної економіки.

Якщо досліджувати основні сегменти, де FinTech з'являється на фінансовому ринку, то їх подано на рис. 2.5

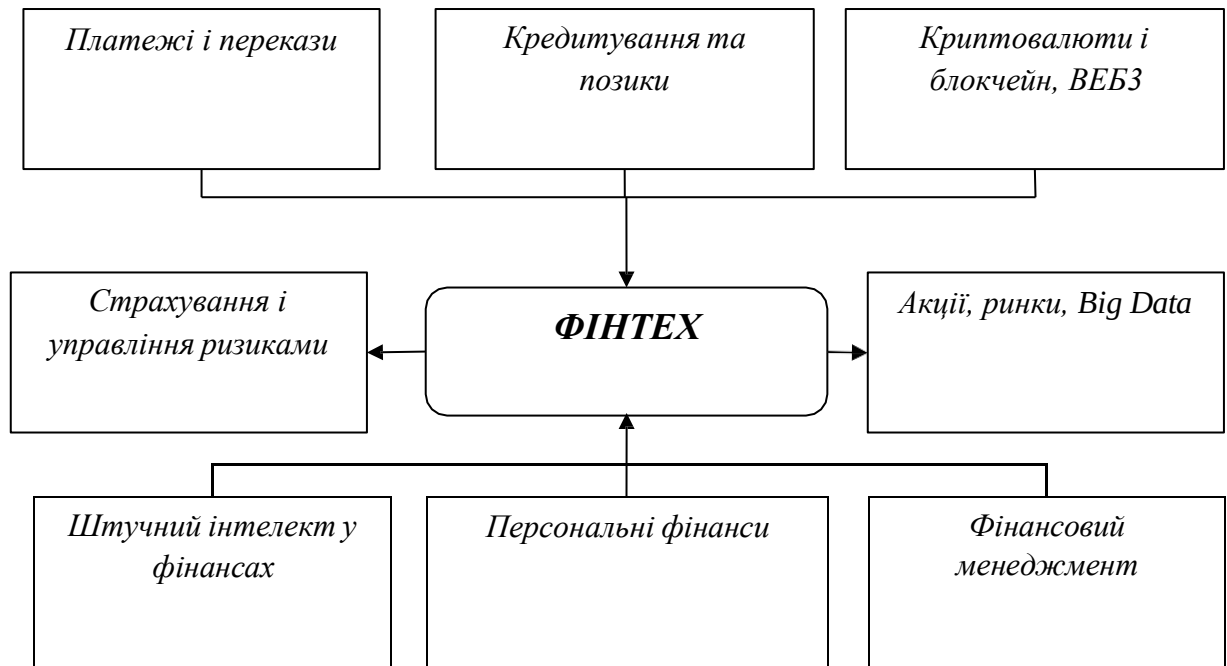

Рис. 2.5. Структура ринку FinTech за напрямками

Джерело: складено автором самостійно на основі даних [24]

Фінансові технології охоплюють широкий спектр продуктів і послуг, серед яких обробка платежів, мобільний та онлайн-банкінг, цифрове кредитування, P2P-платежі, фінансове програмне забезпечення та інші сервіси. Завдяки цьому відбувається не лише трансформація фінансової галузі, а й розвиток суміжних секторів економіки, таких як транспорт, готельний бізнес, освіта та фандрайзинг. FinTech може виступати у формі програмного забезпечення, послуги або бізнес-моделі, що робить фінансові процеси більш ефективними порівняно з традиційними підходами.

Використання спеціалізованого програмного забезпечення на комп'ютерах і мобільних пристроях дозволяє підприємцям та споживачам ефективніше керувати фінансовими операціями. Провайдери FinTech – це компанії або фізичні особи, які, застосовуючи технологічні платформи (онлайн або офлайн), сприяють покращенню існуючих фінансових послуг або створенню нових, що забезпечує їхню доступність та ефективність.

Також, слід відзначити країни, які займають провідні місця на світовому ринку FinTech (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2

Світові лідери за рівнем впровадження FinTech на фінансових ринках.

Країна	Місце	Напрями FinTech	FinTech-лідери
США	1	Платежі, B2-FinTech, безпека	Stripe, Coinbase, Robinhood
Великобританія	2	Банки-челенджери, особисті фінанси, кредитування, блокчейн	TransferWise, Greensill, BGL Group
Сінгапур	3	Цифровий банкінг	TenX, Quoine, KyberNetwork
Литва	4	Платежі, кредитування, банківська справа	Stockinvest.us, Coingate, NEO Finance
Швейцарія	5	Криптовалюта та блокчейн, управління статком, краудфандинг	Avaloq Group, Ethereum, Numbrsa
Нідерланди	6	Цифрові платежі, альтернативні кредитування, інвестиції	Adyen, Ohpen, BUX
Швеція	7	Цифрові платежі, малий та середній бізнес, необанки	Klarna, iZettle, Anyfin
Австралія	8	Цифрові платежі, особисті фінанси, альтернативне кредитування	Judo Capital, Airwallex, MoneyMe
Канада	9	Криптовалюта та блокчейн, кредитування, страхування	Carta, Borrowell, Wave
Естонія	10	Цифрові платежі, особисті фінанси, альтернативне кредитування	Fortumo, Verif

Джерело: складено автором самостійно на основі даних [23]

Фінтех-ринок стрімко розвивається, демонструючи зростання у таких ключових напрямках, як цифрові платежі, цифрові інвестиції, цифрові активи та необанкінг. Особливо важливим є аналіз обсягів транзакцій у різних сегментах FinTech-індустрії в період з 2017 по 2023 рік (рис. 2.6). Найбільшу частку у структурі транзакцій займають цифрові платежі, що підтверджує високий рівень їх популярності. Водночас усі сегменти фінансових технологій демонструють стабільне зростання вартості транзакцій у динаміці.

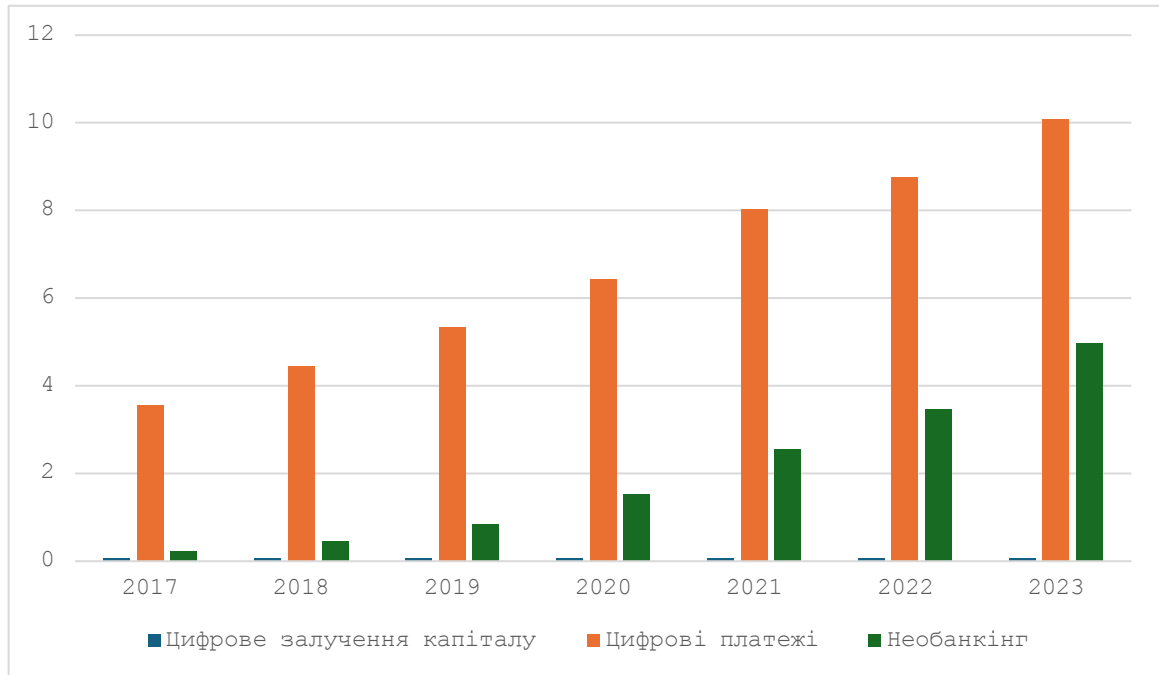

Рис. 2.5. Динаміка обсягів транзакцій у Fintech за напрямками у 2017–2023 роках, трлн. дол. США

Джерело: складено автором самостійно на основі даних [23]

Наймасштабнішою фінтех-угодою 2023 року стало злиття з Black Knight, сума якого досягла 11,7 млрд доларів США. Вісім з десяти найбільших фінансово-технологічних угод були зареєстровані у США, що свідчить про домінуючу роль цього ринку у глобальній фінтех-екосистемі. Найпопулярнішими методами реалізації угод стали злиття та поглинання (M&A), а також приватні викупи. Провідні компанії активно використовують стратегії злиття та поглинання для розширення своєї присутності на міжнародному рівні. Розширення географічних кордонів та впровадження галузевих рішень сприяє зростанню індустрії. Водночас кастомізація послуг, відповідність нормативним вимогам, можливості перехресних продажів та новітні тенденції залишаються ключовими факторами, що стимулюють розвиток FinTech-сектору.

Попри зростання вартості транзакцій у FinTech у 2017–2023 роках, інвестиційна активність у цій сфері за останні роки демонструє тенденцію до

зниження (рис. 2.6). Загальна вартість інвестицій у фінтех-компанії по всьому світу стрімко зростала з 2010 по 2019 рік, досягнувши пікового значення у 216,8 млрд доларів США. Однак у 2020 році спостерігалось значне скорочення обсягів фінансування, яке впало до рівня менше 125 млрд доларів США. Вже у 2021 році ситуація покращилася, і загальний обсяг інвестицій у фінтех-сектор знову перевищив 225 млрд доларів США.

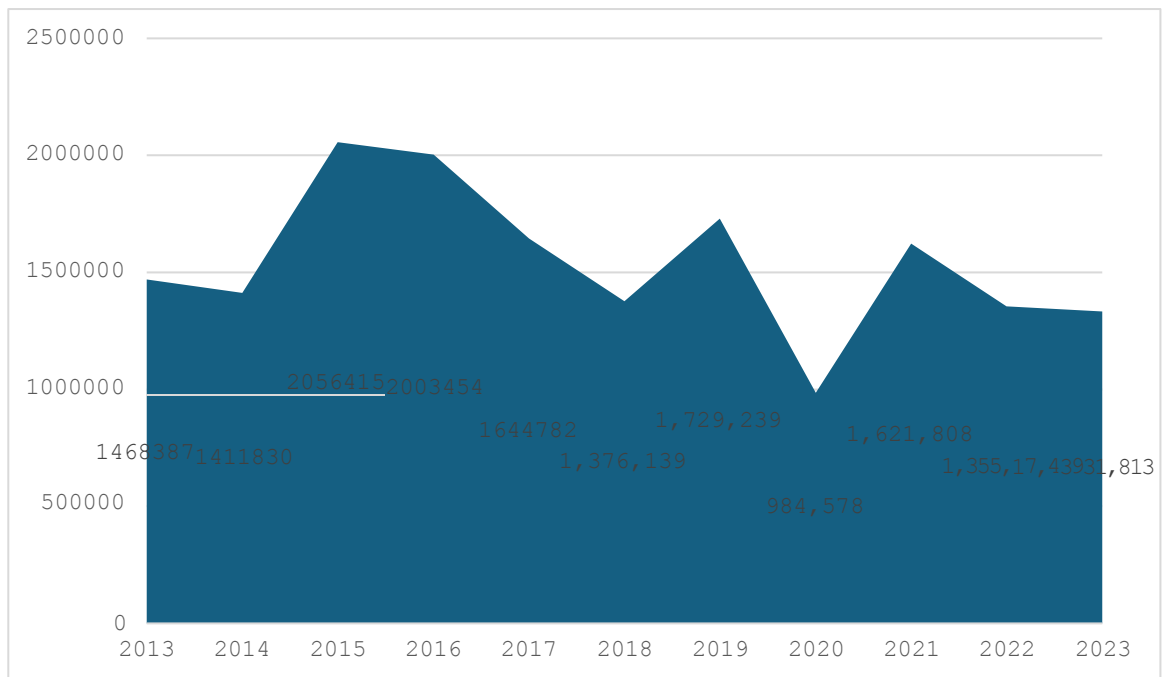

Рис. 2.6. Динаміка інвестиційної активності у сфері Fintech у 2019–2023 рр., млрд. дол. США

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WIR [25]

Проте у 2022 році відбулося чергове зниження інвестиційної активності, хоча загальний обсяг вкладень залишався вищим за рівень 2020 року. Тенденція до скорочення фінансування фінтех-компаній продовжилася у 2023 році, коли загальна глобальна вартість інвестицій зменшилася до 113,7 млрд доларів США. Це свідчить про зміну пріоритетів інвесторів та обережніший підхід до капіталовкладень у фінансово-технологічний сектор на тлі загальної економічної нестабільності.

Говорячи про основних учасників FinTech-індустрії, варто виділити три ключові категорії: фінтех-компанії, традиційні фінансові установи та учасники

фінтех-стартапів. У табл. 2.3 наведена динаміка кількості фінтех-компаній у світі за регіонами у 2018–2023 роках. Станом на січень 2024 року найбільша кількість фінтех-компаній зосереджена в Північній та Південній Америці, де у 2023 році налічувалося приблизно 13 100 компаній, що на 1 500 більше порівняно з попереднім роком. Для порівняння, у регіоні ЕМЕА (Європа, Близький Схід і Африка) працювало 10 969 фінтех-компаній, тоді як в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні їхня кількість становила 5 886.

Таблиця 2.3

Динаміка фінтех-компаній у світі за регіонами (2018–2023 рр.), млн шт.

Регіон	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Північна та Південна Америка	5686	5779	8775	10755	11651	13100
Європа, Близький Схід, Африка	3581	3583	7385	9323	9681	10969
Азіатсько- Тихоокеанський регіон	2864	2849	4765	6268	5061	5886
Всього	12131	12211	20925	26346	26393	29955

Джерело: складено автором самостійно на основі даних WIR [23]

Незважаючи на поширене сприйняття фінтеху як сфери, що складається переважно з невеликих стартапів, важливо відзначити значний вплив фінтех-єдинорогів – компаній, оцінка яких перевищує 1 мільярд доларів США. Вісім із десяти найбільших фінтех-компаній базуються у США та Китаї, однак у 2023 році двома найдорожчими фінтех-єдинорогами стали ірландська платіжна платформа Stripe і британський цифровий банк Revolut. Оцінка Stripe склала 50 мільярдів доларів США, що значно перевищує оцінку Revolut у 33 мільярди доларів США. У Європі також функціонує низка відомих фінтех-компаній, серед яких Revolut і Wise, що є одними з найбільш популярних цифрових

банків у регіоні. На кінець 2023 року Revolut повідомив про 35 мільйонів клієнтів, підтверджуючи зростаючу популярність цифрових фінансових послуг.

FinTech-компанії надають широкий спектр фінансово-технологічних послуг, інструментів та рішень іншим підприємствам у B2B-сегменті. Ці сервіси, як правило, реалізуються через хмарні платформи, що дозволяє бізнесу інтегрувати фінансові технології без необхідності їхньої розробки власними ресурсами. Постачальники фінансових технологій пропонують комплексні рішення, зокрема обробку платежів, платформи P2P-кредитування, системи виявлення шахрайства, блокчейн-технології та інші інноваційні послуги. Серед провідних гравців у цій сфері можна виділити Rapyd Financial Network Ltd., Unicorn Payment Ltd., Stripe, Inc., Mastercard, Fiserv, Inc. тощо.

Як видно з рис. 2.7, ринкова капіталізація фінтех-компаній продовжує стрімко зростати, що підтверджує зростання попиту на фінансові технології.

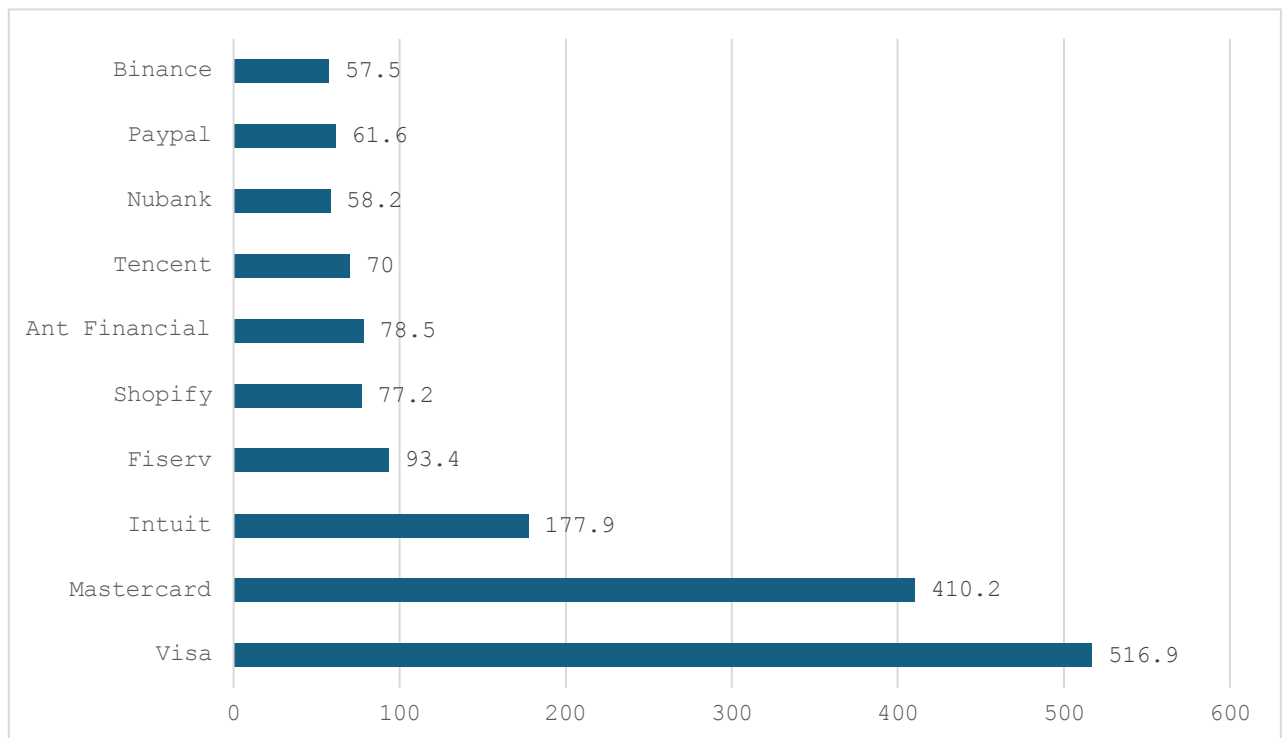

Рис. 2.7. Ринкова капіталізація найбільших фінтех-компаній у світі у 2024 році, млрд. дол.

Джерело: складено автором самостійно на основі даних [23]

Одним із ключових факторів розвитку FinTech є відкритий банкінг, який, завдяки використанню API (інтерфейсів прикладного програмування), дозволяє фінтех-компаніям ефективно співпрацювати з традиційними банками. Це партнерство сприяє обміну даними, удосконаленню інфраструктури та створенню нових фінансових продуктів із доданою вартістю. Пандемія COVID-19 значно прискорила цифровізацію фінансових послуг, стимулюючи попит на онлайн-банкінг, мобільні фінансові сервіси та платформи електронних платежів. Активне зростання електронної комерції, популяризація безконтактних платежів і цифрових гаманців також стали важливими факторами розширення FinTech-сектору.

Глобальні доходи FinTech-індустрії продовжують зростати стабільними темпами, незважаючи на незначне уповільнення у 2022 році, спричинене макроекономічними факторами. Водночас галузь активно переходить до прибуткового зростання, що підтверджується покращенням середньої маржі EBITDA (прибутку до вирахування відсотків, податків та амортизації) на 9 процентних пунктів. Це свідчить про поступове підвищення ефективності фінансово-технологічних компаній.

Проте, цей перехід ще перебуває на початковому етапі, і більшість із 70 найбільших публічних фінтех-компаній поки що не досягли порогового значення «правила 40», яке визначає необхідний баланс між темпами річного зростання доходів і маржею EBITDA на рівні щонайменше 40%. Це вказує на те, що фінтех-компанії ще мають значний потенціал для оптимізації бізнес-моделей та підвищення операційної ефективності, що сприятиме подальшій фінансовій стабільності й зростанню галузі.

Попри високий рівень інноваційності, FinTech-індустрія стикається з низкою викликів, які впливають на її розвиток та інтеграцію в існуючу фінансову систему. Однією з ключових проблем є регуляторні обмеження, оскільки фінтех-компанії діють у складному нормативно-правовому середовищі, яке суттєво відрізняється залежно від країни чи регіону. Додаткові складнощі виникають при масштабуванні бізнесу та інтеграції фінтех-

платформ із традиційними фінансовими інститутами, особливо з застарілими банківськими системами, що можуть бути стійкими до змін. Також існує проблема відсутності стандартизації, оскільки відсутність єдиних протоколів і норм ускладнює взаємодію між різними фінтех-компаніями, що може обмежувати ефективність транзакцій та розвиток екосистеми..

Підсумовуючи, можна стверджувати, що FinTech-індустрія, завдяки своєму стрімкому зростанню та конкурентним перевагам, актуалізувала питання щодо її ефективного управління та інтеграції в традиційну фінансову систему. Виклики, пов'язані з регулюванням, безпекою даних, довірою клієнтів та стандартизацією, потребують комплексного підходу для їх вирішення. Досягнення стабільності, безпеки та інноваційного розвитку можливе лише за умови тісної співпраці між фінтех-компаніями, регулюючими органами та іншими учасниками ринку. Ефективна взаємодія дозволить створити сприятливе середовище для технологічного прогресу, що, у свою чергу, сприятиме подальшому розвитку фінансових послуг, підвищенню їхньої доступності, надійності та ефективності в глобальному масштабі.

2.3. Механізми та інструменти запобігання фінансовим кризам у глобалізованому середовищі

В умовах глобалізації фінансових ринків ефективне регулювання відіграє ключову роль у забезпеченні їхньої стабільності, прозорості та конкурентоспроможності. Основою такої моделі є узгодженість національного та міжнародного регулювання, що забезпечує гармонізацію фінансових норм і стандартів. Важливим аспектом є координація дій між центральними банками, регуляторними установами та міжнародними фінансовими організаціями, такими як МВФ, Світовий банк і Базельський комітет. Це дозволяє ефективно контролювати фінансові потоки, мінімізувати системні ризики та запобігати

фінансовим кризам. Значну увагу слід приділяти макропруденційному нагляду, який спрямований на контроль ліквідності, регулювання рівня капіталізації фінансових установ та запобігання надмірному фінансовому левериджу. Окреме місце у структурі регулювання посідає захист прав інвесторів та споживачів фінансових послуг, що забезпечується через вдосконалення механізмів корпоративного управління, гарантування вкладів та підвищення рівня фінансової грамотності населення.

На рис. 2.8 буде подано інформацію стосовно основних аспектів побудови ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації.

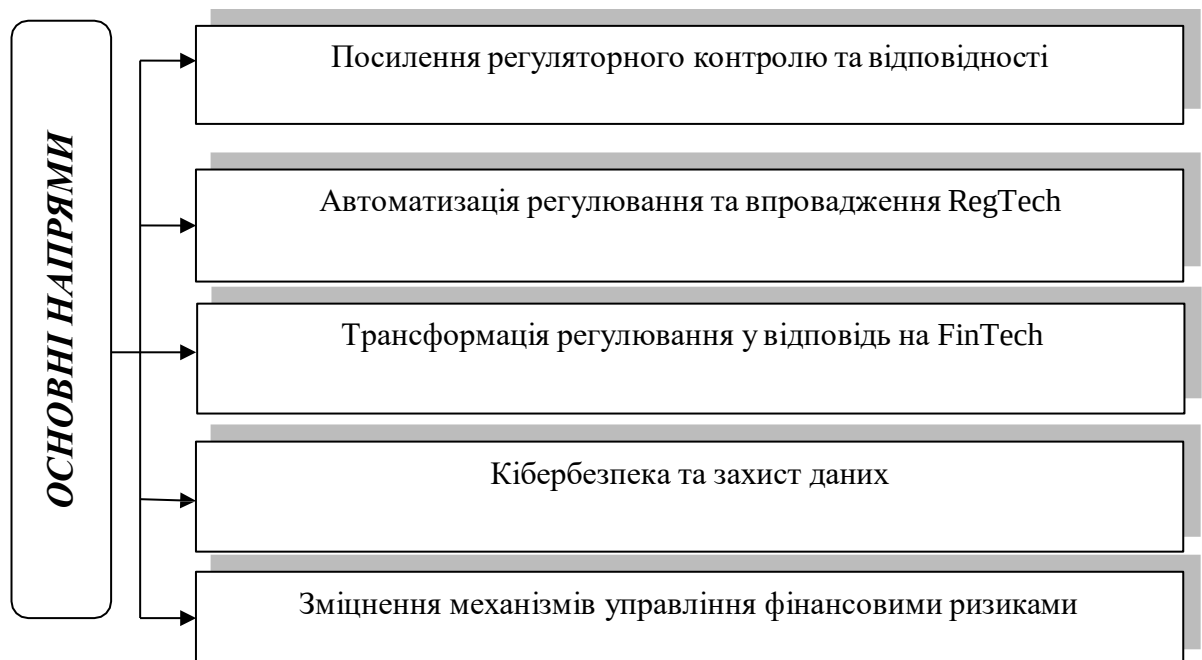

Рис. 2.8. Ключові аспекти побудови ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації

Джерело: складено автором самостійно на основі даних [26]

У рамках побудови ефективної моделі регулювання фінансових ринків в умовах глобалізації посилення регуляторного контролю та відповідності законодавчих актів відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та прозорості фінансової системи. Основні напрями включають гармонізацію національного законодавства з міжнародними стандартами (Базель III, FATF,

IOSCO), запровадження ефективного моніторингу фінансових операцій для виявлення шахрайства та відмивання коштів, а також підвищення вимог до розкриття інформації фінансовими установами. Важливим є створення єдиної глобальної системи регуляторного нагляду, що дозволить запобігати фінансовим кризам та підвищити стійкість ринку. Крім того, варто посилити санкційні механізми за порушення фінансового законодавства, що сприятиме підвищенню відповідальності учасників ринку та мінімізації ризиків, пов'язаних із фінансовими злочинами.

Також, важливою тенденцією у регулюванні фінансових ринків є впровадження фінансових технологій (RegTech), які дозволяють автоматизувати процеси моніторингу та нагляду. Використання штучного інтелекту, блокчейну, аналітики великих даних та автоматизованих алгоритмів сприяє швидшому виявленню фінансових ризиків і зменшенню випадків фінансового шахрайства. Водночас, лібералізація фінансових ринків, яка є одним із наслідків глобалізації, потребує контролю за тіньовим сектором, зокрема, за операціями офшорних компаній та нелегальним виведенням капіталу. Регуляторна політика повинна бути збалансованою: з одного боку, вона має сприяти розвитку фінансових ринків, а з іншого – запобігати надмірним спекуляціям і фінансовим кризам. Таким чином, ефективна модель регулювання фінансових ринків повинна поєднувати інноваційні технології, міжнародну координацію та захист інтересів усіх учасників ринку, створюючи передумови для стабільного розвитку глобальної фінансової системи.

У відповідь на поширення FinTech, Європейський Союз реалізує комплексну політику цифрової трансформації, формуючи цілісну екосистему. Тому для України критично важливо розвивати політику цифровізації на основі стратегічних документів ЄС у взаємопов'язаному форматі, а не окремо, охоплюючи такі аспекти, як захист даних (GDPR), кібербезпека, цифрові права і свободи громадян, а також регулювання цифрових ринків і телекомунікацій. Узгоджене впровадження та адаптація європейських норм і стандартів сприятимуть створенню ефективної, стабільної та конкурентоспроможної

системи, що зможе повноцінно інтегруватися у європейський економічний простір.

Досвід ЄС у сфері фінансових технологій базується на низці нормативних документів, які створюють правову основу для інновацій, захисту споживачів та регулювання фінансових послуг. Ключовими з них є:

- Директива PSD2 (2015/2366), що запровадила посилену безпеку електронних платежів, розширений захист споживачів та сприяла конкуренції через нові платіжні послуги.
- Регламент GDPR (2016/679), який регулює обробку та захист персональних даних, маючи значний вплив на всі фінансові сектори.
- План дій із розвитку фінтеху (2018), спрямований на зміцнення інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності фінансового сектору ЄС, зокрема через створення єдиної правової бази.
- Закон MiCA (2023), що встановлює правові рамки для регулювання криптоактивів, забезпечуючи захист інвесторів і стабільність ринку [27].

Ці нормативні акти формують єдине правове поле, що сприяє стабільному розвитку фінансових технологій у ЄС.

Якщо досліджувати питання значного поширення Fintech, то має бути забезпечена державна підтримка комплексної та інтегрованої цифрової фінансової інфраструктури є ключовим елементом регулювання. Особливо це актуально для країн, що розвиваються, де уряди впроваджують трикомпонентну екосистему DPI, яка включає цифрову ідентифікацію, платіжні системи та обмін даними. Такий підхід сприяє розширенню доступу до фінансових послуг, стимулює інновації та приносить значні суспільні вигоди. Досвід провідних гравців, таких як індійська система UPI та бразильська Pix, став зразком для інших країн, які прагнуть повторити їхній успіх.

Однак окремих точкових рішень, спрямованих на впровадження цифрової ідентифікації або платежів у реальному часі, недостатньо для забезпечення їх широкого поширення. Ефективне функціонування DPI

потребує чіткої державної стратегії, яка включає загальне бачення фінансової інфраструктури та встановлення протоколів для інтеграції інновацій. У тих країнах, де ця модель виявилася успішною, уряди активно сприяли її розвитку, створюючи умови, що стимулюють приватний сектор до впровадження нових фінансових рішень.

Зміцнення механізмів управління фінансовими ризиками є необхідною умовою забезпечення стійкості фінансових ринків та їх адаптації до глобальних викликів. Ефективне управління ризиками передбачає впровадження сучасних моделей прогнозування, стрес-тестування та оцінки ймовірних сценаріїв кризових явищ, що дозволяє фінансовим установам завчасно ідентифікувати загрози та мінімізувати їх вплив. Створення інтегрованих механізмів управління ризиками, що включають макропруденційний нагляд, внутрішню фінансову стійкість компаній та адаптивні регуляторні механізми, є ключем до зниження волатильності ринку, запобігання кризовим явищам та зміцнення довіри до фінансової системи.

Як висновок слід відзначити, що розвиток ефективної моделі регулювання світового фінансового ринку в умовах глобалізації потребує посилення регуляторного контролю та відповідності законодавчих актів міжнародним стандартам. З огляду на динамічні зміни в економічному середовищі, посилення регуляторного нагляду спрямоване на мінімізацію фінансових ризиків, попередження кризових явищ та забезпечення прозорості фінансових операцій. Глобальні фінансові регулятори, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Базельський комітет з банківського нагляду, а також регуляторні органи окремих країн адаптують свої підходи до регулювання з метою забезпечення стабільності ринків та захисту інвесторів. Особливу увагу слід приділити зростаючому впливу FinTech, як провідної технології на сучасному етапі.

ВИСНОВКИ

Написання даної кваліфікаційної бакалаврської роботи дає змогу зробити нам наступні висновки:

1. Фінансова глобалізація є невід'ємною складовою сучасної світової економіки, що впливає на інтеграцію фінансових ринків, рух капіталу та діяльність міжнародних фінансових інститутів. У ході аналізу поняття фінансової глобалізації було розглянуто її сутність, основні характеристики та ключові етапи розвитку, що відображають еволюцію цього процесу. Визначено, що глобалізація фінансових ринків зумовлена низкою об'єктивних факторів, серед яких технологічний прогрес, лібералізація фінансових ринків, розвиток транснаціональних корпорацій та зростання міжнародних фінансових потоків. Різні наукові підходи до визначення цього явища дозволяють розглядати його як багатовимірний процес, що охоплює економічну, політичну та соціальну сфери. Аналіз етапів розвитку фінансової глобалізації свідчить про її поступальну трансформацію від регіональної інтеграції до сучасного цифрового етапу, що супроводжується впровадженням фінтех-рішень і децентралізованих фінансових технологій. Таким чином, фінансова глобалізація виступає ключовим фактором міжнародного фінансового середовища, визначаючи стратегії розвитку країн і корпорацій у глобальній економіці.

2. Світовий фінансовий ринок є невід'ємною складовою глобальної економіки, яка забезпечує ефективний перерозподіл фінансових ресурсів та створює умови для сталого економічного зростання. Його класифікація дозволяє глибше зрозуміти структуру та функціонування окремих сегментів, таких як грошовий ринок, ринок капіталів та інші фінансові інструменти, що забезпечують різні потреби суб'єктів ринку. Інтеграція національних ринків, розвиток міжнародного фінансового простору, впровадження сучасних технологій та вдосконалення інфраструктури створюють підґрунтя для

подальшої глобалізації та зміцнення фінансових зв'язків між країнами. Це сприяє підвищенню ліквідності, залученню інвестицій та зміцненню міжнародної економічної співпраці.

3. Цифровізація та інноваційні технології стали ключовими рушіями трансформації світового фінансового ринку, забезпечуючи його адаптацію до глобалізаційних викликів і підвищення ефективності фінансових операцій. Впровадження FinTech-рішень, блокчейну, штучного інтелекту та великих даних сприяє зростанню прозорості, доступності фінансових послуг і розвитку альтернативних фінансових механізмів, які змінюють традиційні ринкові моделі. Водночас поширення цифрових платформ і автоматизованих фінансових сервісів створює нові можливості для учасників ринку, водночас підвищуючи вимоги до регулювання та кібербезпеки. Таким чином, діджиталізація виступає визначальним фактором сучасної еволюції фінансового сектору, забезпечуючи його динамічний розвиток і інтеграцію в єдиний глобальний фінансовий простір.

4. Світовий фінансовий ринок є ключовим елементом глобальної економічної системи, що забезпечує мобілізацію, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів у міжнародному масштабі. Його розвиток відбувається під впливом низки економічних, політичних, технологічних та регуляторних факторів, які формують сучасну фінансову екосистему. Важливими аспектами цього процесу є фінансова глобалізація, цифровізація, удосконалення фінансових інструментів і зростання ролі фінансових технологій. Здійснений нами аналіз показав збільшення обсягів фінансових операцій у світі, що свідчить про зміну пріоритетів учасників ринку, які дедалі активніше використовують новітні технології для підвищення ефективності та зниження ризиків. Попри загальну тенденцію до зростання, світовий фінансовий ринок стикається з низкою викликів, серед яких зростаюча волатильність, торговельні війни, геополітичні ризики та зміни у монетарній політиці провідних центральних банків. У 2023 році особливо помітним було зниження активності у сфері міжнародного проєктного фінансування та

транскордонних злиттів і поглинань, що свідчить про зростаючу обережність інвесторів.

5. FinTech-індустрія, завдяки своєму стрімкому зростанню та конкурентним перевагам, актуалізувала питання щодо її ефективного управління та інтеграції в традиційну фінансову систему. Виклики, пов'язані з регулюванням, безпекою даних, довірою клієнтів та стандартизацією, потребують комплексного підходу для їх вирішення. Досягнення стабільності, безпеки та інноваційного розвитку можливе лише за умови тісної співпраці між фінтех-компаніями, регулюючими органами та іншими учасниками ринку. Ефективна взаємодія дозволить створити сприятливе середовище для технологічного прогресу, що, у свою чергу, сприятиме подальшому розвитку фінансових послуг, підвищенню їхньої доступності, надійності та ефективності в глобальному масштабі.

6. Розвиток ефективної моделі регулювання світового фінансового ринку в умовах глобалізації потребує посилення регуляторного контролю та відповідності законодавчих актів міжнародним стандартам. З огляду на динамічні зміни в економічному середовищі, посилення регуляторного нагляду спрямоване на мінімізацію фінансових ризиків, попередження кризових явищ та забезпечення прозорості фінансових операцій. Глобальні фінансові регулятори, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Базельський комітет з банківського нагляду, а також регуляторні органи окремих країн адаптують свої підходи до регулювання з метою забезпечення стабільності ринків та захисту інвесторів. Особливу увагу слід приділити зростаючому впливу FinTech, як провідної технології на сучасному етапі.

7. Розвиток фінансового ринку України в умовах глобалізації вимагає комплексного підходу, що включає кілька ключових пріоритетів. Забезпечення фінансової стійкості та стабільності є основним завданням, що передбачає підтримку макроекономічної рівноваги, розвиток банківського сектору та ефективне управління ризиками для мінімізації економічних шоків. Важливим напрямом є посилення регулювання та захисту фінансової системи, що

сприятиме підвищенню її стійкості до внутрішніх і зовнішніх викликів шляхом удосконалення механізмів моніторингу та контролю за фінансовими операціями. У сучасних умовах особливе значення має цифровізація фінансового сектору та розвиток FinTech, що включає інтеграцію новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн і біометрична автентифікація, з метою автоматизації фінансових процесів та підвищення їх ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стукан І. Ю. Фінансова глобалізація: сутність, етапи та наслідки / І. Ю. Стукан // Європейські перспективи. - 2015. - № 1. - С. 18-24. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2015_1_5.
2. Levitt, Theodore The Globalization of Markets // Harvard Business Review 61 (May/June 1983): <http://hbr.org/product/globalization-of-markets/an/83308-PDF-ENG>
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. / Ринкова економіка: основні поняття і категорії: Навч. посіб. - К.: Знання, 2006. – 263с
4. Schmukler S. Financial Globalization: Gain and Pain for Developing countries// Economic Review. Second Quarter 2004. – Federal Reserve Bank of Atlanta. – 2004. – 83 p
5. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Астон, 2012. – 358 с
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.2 / Редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К.: Видавничий центр „Академія”, 2002 – 1150 с
7. Чуб О. О. / Банки в глобальній економіці: Монографія. – К.: КНЕУ, 2009. – 340 с.
8. Охота, Ю., Балдинюк, В., & Мазурков, Р. (2024). Вплив глобалізації на економічний розвиток та національну безпеку України в умовах євроінтеграції. Економіка та суспільство, (67). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-16>
9. Гетманець О. П., Коробцова Д. В., Єжेलій Ю. О. Глобалізація та міжнародна економіка: складність інтеграції ринків та економічні наслідки на рівні країн (український досвід). Академічні візії. 2023. № 20. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35cea810-1e85-4730-92c2-73e4dde869cf/content> (дата звернення: 10.09.2024).

10. Шейко І. А. Оцінка поточного стану та перспектив розвитку глобалізаційних процесів в Україні / І. А. Шейко, Р. В. Петрова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2018. - Вип. 21(2). - С. 133-139. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_21\(2\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_21(2)_30).
11. Міжнародні фінанси. О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 557 с.
12. Любохинець Л.С., Лабунець О.О. Світові фінансові ринки в умовах глобалізації. Економіка і суспільство. 2018. №15.
13. Онікієнко О. В. Сутність фінансового ринку, його роль у фінансовій системі та перспективи розвитку / О. В. Онікієнко, С. О. Передерієва // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2014. № 8. С. 127-134.
14. Григорук А. А., Литвин Л. М. Фінансовий капітал та його становлення в умовах глобалізації економіки. Економіка та держава. 2021. № 10. С. 47–52. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.10.47
15. Ковтуненко К. В. Стан і перспективи розвитку світового фінансового ринку / К. В. Ковтуненко, А. С. Благодатських // Бізнес Інформ. - 2020. - № 2. - С. 337-342. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_2_45.
16. Чуницька, І., & Богріновцева, Л. (2023). Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України. Економіка та суспільство, (49). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-60>
17. Волосович С. В. Домінанти технологічних інновацій у фінансовій сфері. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33(1). С. 15–22.
18. Павленко Л. І. Фінансові технології: розвиток і регулювання. Економіка і суспільство. 2017. № 13. С. 1193–1200.
19. Цирулик С. В. Тенденції розвитку fintech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. Бізнесінформ. 2018. № 10.

20. Бабенко, А., Вовк, Є., & Марченко, Б. (2024). Фактори та виклики розвитку fintech-індустрії. Економіка та суспільство, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-128>
21. Шевченко О. М. Світові тенденції розвитку ринку фінансових технологій та особливості його функціонування в Україні. Ефективна економіка. 2021. № 6. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8976> (дата звернення: 13.02.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.6.86
22. World Federation of Exchange. URL: <https://www.world-exchanges.org/>
23. The statistic portal for market data, market research and market studies. Statista. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/worldwide>
24. Fong, D., Han, F., Liu, L., Qu, J., Shek, A. (2021). Seven technologies shaping the future of FinTech. McKinsey analysis November 9.
25. World Investment Report 2024. URL <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024>
26. Deloitte. RegTech is the new FinTech. URL <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tw/Documents/financial-services/tw-fsi-regtech-new-fintech.pdf>
27. Товкун Л.В. Правове регулювання фінансових технологій: аналіз національного та світового досвіду. С. 260–263. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2024/66.pdf
28. Lindsay A. et. al. (2023). Fintechs: A new paradigm of growth. October. McKinsey & Company.
29. Баула, О., Лютак, О. Цифрова трансформація фінансового сектору світової економіки: тенденції та ризики. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(1). С. 111–122.
30. The Basel Committee on Banking Supervision, consultative document: Sound Practices: Implications of fintech developments for banks and bank supervisors. Bank for International Settlements. 2022. 49 p. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d415.pdf>

31. Ходакевич, С., Пономаренко, К., & Журавльов, О. (2023). Розвиток небанків в Україні та світі. *Modeling the development of the economic systems*, (1), 175–184. <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-7-2>
32. Explore the Top 10 Fintech Industry Trends in 2024. StartUs Insights. URL: <https://www.startus-insights.com/innovators-guide> (дата звернення: 31.03.2024).
33. Artificial intelligence (AI) market size worldwide from 2020 to 2030. The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/forecasts/1474143/global-ai-market-size>
34. Григораш, О., & Волошин, І. (2023). Тенденції розвитку фінансових технологій під впливом пандемії та війни . *Економіка та суспільство*, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-72>

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU

Заголовок

Трансформація фінансових криз в умовах глобалізації

Автор

Науковий керівник / Експерт

Герасименко Артем

Галенко Оксана Миколаївна

підрозділ

кафедра міжнародного обліку і аудиту

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		2
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		2

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

КП 2

11232

Кількість слів

КЦ

89566

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/70e345a3-e706-461a-b13c-4df9b9a7ce96/content	16 0.14 %
2	https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=30243.pdf	14 0.12 %
3	Міжнародне інвестування в країнах Східної Європи _____» 6/4/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного обліку та аудиту)	14 0.12 %

4	«Детермінанти глобального лідерства розвинених країн світу» 5/20/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародних фінансів)	12 0.11 %
5	https://library.vspu.net/communities/1138775f-1b08-47bf-a499-ce539393afa0	12 0.11 %
6	https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%202021/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%9C%D0%95.pdf	10 0.09 %
7	https://dspace.krok.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c76dc177-2e99-416e-8f2d-0641b1af8857/content	10 0.09 %
8	Шляхи технологізації економіки України (країн світу) 6/12/2022 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного обліку і аудиту)	6 0.05 %
9	https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%202021/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%9C%D0%95.pdf	5 0.04 %
10	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/70e345a3-e706-461a-b13c-4df9b9a7ce96/content	5 0.04 %

з бази даних RefBooks (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з домашньої бази даних (0.28 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	Міжнародне інвестування в країнах Східної Європи _____» 6/4/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного обліку та аудиту)	14 (1) 0.12 %
2	«Детермінанти глобального лідерства розвинених країн світу» 5/20/2020 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародних фінансів)	12 (1) 0.11 %
3	Шляхи технологізації економіки України (країн світу) 6/12/2022 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра міжнародного обліку і аудиту)	6 (1) 0.05 %

з програми обміну базами даних (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з Інтернету (0.64 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/70e345a3-e706-461a-b13c-4df9b9a7ce96/content	21 (2) 0.19 %
2	https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%202021/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%9C%D0%95.pdf	15 (2) 0.13 %
3	https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=30243.pdf	14 (1) 0.12 %

4	https://library.vspu.net/communities/1138775f-1b08-47bf-a499-ce539393afa0	12 (1) 0.11 %
5	https://dspace.krok.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c76dc177-2e99-416e-8f2d-0641b1af8857/content	10 (1) 0.09 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------	---------------------------------------
